

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะในครัวเรือน :
กรณีศึกษาเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

นางสาวชาริกา เกิดสุข

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Factors that Determine Household Waste Separation Behavior: A Case Study
of Prachuap Khiri Khan Municipality, Prachuap Khiri Khan Province**

Miss Tarika Kerdsuk

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเล่นกอล์ฟในครัวเรือน : กรณีศึกษา เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล	นางสาวชาริภา เกิดสุข
วิชาเอก	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี จรุงรัตนาพงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี จรุงรัตนาพงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวถักกณ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะในครัวเรือน : กรณีศึกษา

เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ศึกษา นางสาวธริกา เกิดสุข **รหัสนักศึกษา** 2576000869 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี จรุงรัตนางค์ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลจากการสำรวจครัวเรือนแบบง่าย จำนวน 400 ครัวเรือน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์พฤติกรรมการแยกขยะของครัวเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาใช้สถิติเบื้องต้นและการวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยแบบจำลองโลจิสติกในการหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแยกขยะในครัวเรือน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 17,638 บาทต่อครัวเรือน และในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 62.50 มีการแยกขยะ โดยในกลุ่มครัวเรือนนี้มีการแยกขยะทุกครั้งประมาณร้อยละ 31.60 ทั้งนี้รายได้เฉลี่ยจากการขายขยะมีค่าประมาณ 76.33 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่ครัวเรือนส่วนใหญ่ซึ่งมีประมาณร้อยละ 34.75 ไม่แยกขยะเป็นเพราะไม่มีถังขยะแยกประเภทขยะ และ (2) ปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการแยกขยะของครัวเรือน ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลบวกต่อการแยกขยะครัวเรือน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้แก่ รายได้จากการแยกขยะ ระดับการศึกษา และทัศนคติที่มองว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง ปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการแยกขยะของครัวเรือนในทางบวก ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 0.10 ได้แก่ อายุ และการที่มีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านมีส่วนส่งเสริมทำให้ครัวเรือนมีการแยกขยะมากขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ภาครัฐรับซื้อขยะเป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแลไม่ให้นำขยะมีราคาต่ำเกินไป เช่น การห้ามนำเข้าขยะจากต่างประเทศอย่างที่ผ่านมา เพราะส่งผลต่อราคาขยะภายในประเทศให้ลดลงในที่สุด เป็นต้น นอกจากนี้ จากการที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าขยะจากน้ำหนักของขยะถือเป็นสัญญาณที่ดีที่ภาครัฐควรพิจารณาทางเลือกนี้อีก ทางเลือกหนึ่งและศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้มาตรการดังกล่าวในอนาคต

คำสำคัญ การแยกขยะครัวเรือน ขยะมูลฝอย ประจวบคีรีขันธ์

Independent Study title: Factors that Determine Household Waste Separation Behavior : A Case Study of Prachuap Khiri Khan Municipality, Prachuap Khiri Khan Province

Author: Miss Tarika Kerdsuk; **ID:** 2576000869; **Degree:** Masters of Economics

Independent Study advisor: Dr.Rawadee Jarungrattanapong, Assistant Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research are to 1) examine household waste separation behavior in Prachuap Khiri Khan municipality, Prachuap Khiri Khan province and 2) investigate factors affecting household waste separation behavior in Prachuap Khiri Khan municipality, Prachuap Khiri Khan province.

The data employed in this research are collected using a simple sampling method of the 400 households to analyze their waste separation behavior and factors affecting such behavior in Prachuap Khiri Khan municipality, Prachuap Khiri Khan province. The analysis was conducted using descriptive statistics and Logit regression to find factors affecting household waste separation behavior.

The findings show that (1) the average household income of this sample is approximately 17,638 baht. Most of the households in the study (62.50%) segregated their waste. Especially, 31.60% of the households in this group always separate their waste. Households who separate their waste earned approximately 76.33 baht per month for selling the different types of waste. However, the reason why most households (34.75%) did not separate their waste was that they did not have separation recycle bins. (2) Factors positively significantly affecting waste separation behavior of the households who always separate their waste at 0.01 significance level include the revenue from segregating the waste, education level, and the attitude that everyone is responsible for separating their waste before disposing of. Other positive factors influencing household waste separation behavior at 0.05 and 0.10 significance level are, respectively, age and the attitude that neighbor is a source that partially promotes more waste separation in households. The findings indicate that prices of recycled waste are a significant incentive that affects household waste separation behavior. Therefore, the related government agencies should make sure that the price of recycled waste is not too low by, for instance, The government should ban imported wastes from abroad because it makes the prices of recycled waste decrease. Besides, as most households agreed with being charged a waste collection fee by weights, which is a good sign, the government should consider this option and study the possibility of adopting this measure in the future.

Keywords: Household Waste Separation, Solid Waste, Prachuap Khiri Khan

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวัติ จรุงรัตนาพงศ์ ซึ่งกรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยดูแลตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการของการศึกษาค้นคว้าอิสระมาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง พร้อมทั้งขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ และอาจารย์พิชญ์ จงวัฒนากุล ที่ให้ความรู้ด้านการวิจัยและการใช้โปรแกรม Stata

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการศึกษาจนสำเร็จ ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น กรมสรรพากร และกระทรวงการคลังที่สนับสนุนทุนการศึกษา พร้อมทั้งเพื่อนร่วมงานที่สละเวลาให้ความช่วยเหลือ และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม งานวิจัยนี้บรรลุวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แหล่งประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม กระทั่งความมูมานะ และพากเพียร ตลอดจนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทุกท่าน และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด

หากการศึกษาวิจัยนี้มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขออ้อมรับข้อสังเกตและข้อแก้ไขจากผู้อ่านด้วยความขอบคุณยิ่ง

ธาริกา เกิดสุข

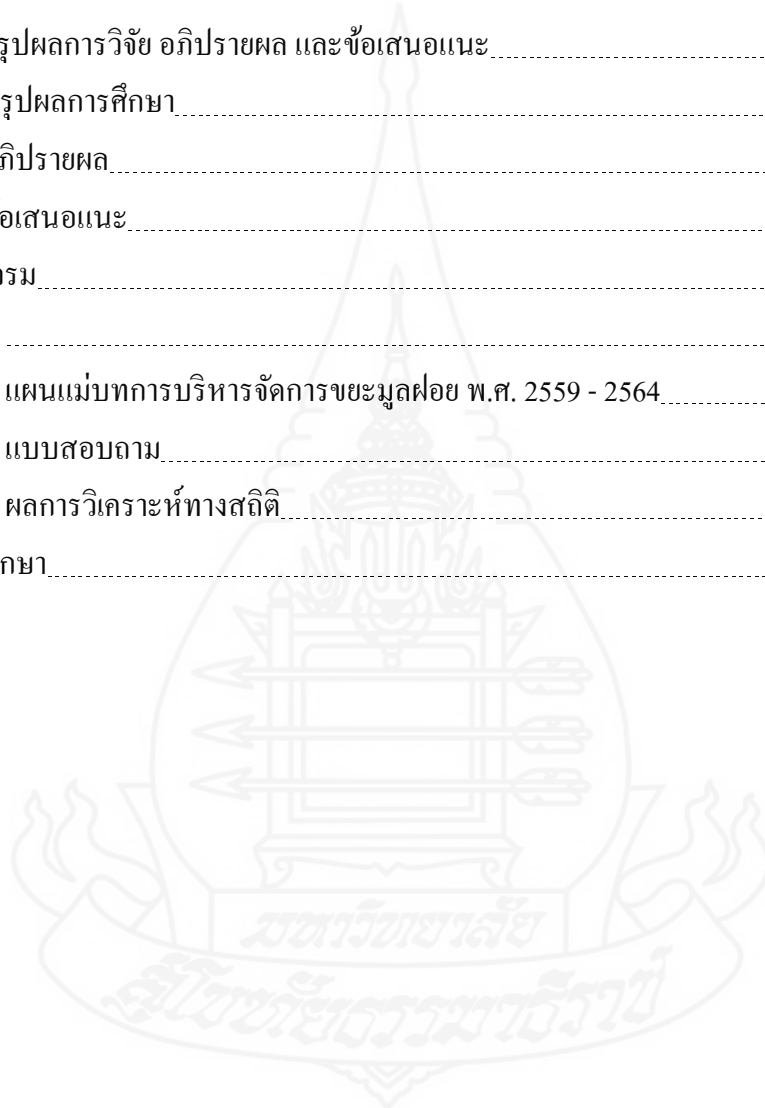
ธันวาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน	11
ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	20
ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย	20
สมมติฐานในการวิจัย	20
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
วิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของคร้วเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมือง ประจวบคีรีขันธ์	30
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการคัดแยกขยะของคร้วเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมือง ประจวบคีรีขันธ์	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์.....	44
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
สรุปผลการศึกษา.....	48
อภิปรายผล.....	50
ข้อเสนอแนะ.....	51
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	56
ก แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย พ.ศ. 2559 - 2564.....	57
ข แบบสอบถาม.....	61
ค ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ.....	69
ประวัติผู้ศึกษา.....	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ปริมาณ และอัตราขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นปี 2551 – 2561.....	1
ตารางที่ 1.2 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกกำจัดและถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ปี 2551 – 2561...2	2
ตารางที่ 1.3 สถานภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน ปี 2559 – 2561.....	5
ตารางที่ 1.4 ปริมาณขยะในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2550 – 2559.....	7
ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	32
ตารางที่ 4.3 ประเภทของขยะ จำนวนถังขยะ และการจัดการขยะ.....	33
ตารางที่ 4.4 ปริมาณขยะ และจำนวนถังขยะในพื้นที่การศึกษา.....	35
ตารางที่ 4.5 พฤติกรรมการแยกขยะของครัวเรือน.....	35
ตารางที่ 4.6 ประเภทขยะ.....	36
ตารางที่ 4.7 สาเหตุการคัดแยกขยะและรายได้จากการคัดแยกขยะ.....	38
ตารางที่ 4.8 รายได้จากการขายขยะเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน.....	39
ตารางที่ 4.9 สาเหตุที่ครัวเรือนไม่แยกขยะ และการจัดการขยะของครัวเรือน.....	40
ตารางที่ 4.10 ระยะเวลาที่ตั้งถังขยะระหว่างครัวเรือนที่แยกขยะและครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ.....	41
ตารางที่ 4.11 ทักษะคติของครัวเรือนต่อมาตรการในการจัดการขยะระหว่างครัวเรือนที่แยกขยะ และ ครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ.....	43
ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ของระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัย...45	45
ตารางที่ 4.13 Marginal Effect ของแบบจำลอง โลจิต.....	47

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	20

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทย

จากการประเมินปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของประเทศไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยชุมชน ประมาณ 27.93 ล้านตัน หรือประมาณ 76,529 ตันต่อวัน ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ โดยพบว่าอัตราการเกิดขยะมูลฝอยโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.15 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ปริมาณ และอัตราการเกิดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นปี 2551 – 2561

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น(ล้านตัน)	อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (กิโลกรัม/คน/วัน)
2551	23.93	1.03
2552	24.11	1.04
2553	24.22	1.04
2554	25.35	1.08
2555	24.73	1.05
2556	26.77	1.15
2557	26.19	1.11
2558	26.85	1.13
2559	27.06	1.14
2560	27.37	1.13
2561	27.93	1.15

ที่มา : รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2561 กรมควบคุมมลพิษ(2562)

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทยในปี 2561 ที่ผ่านมา พบว่า ขยะมูลฝอยชุมชน 27.93 ล้านตัน ตารางที่ 1.1 ได้ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ 10.85 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 39 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะมูลฝอยถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ประมาณ 9.76 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 35 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด สำหรับขยะมูลฝอยอีกประมาณ 7.32 ล้านตัน หรือร้อยละ 26 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะถูกนำไปจัดการอย่างไม่ถูกต้อง เช่น การเทกอง การเผากำจัดกลางแจ้ง การเผากำจัดในเตาเผาขนาดเล็กที่ไม่มีการบำบัดมลพิษทางอากาศ และการลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่าง ๆ รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ถูกกำจัดและถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ปี 2551 – 2561

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น (ล้านตัน)	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง		ปริมาณขยะมูลฝอย ที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์	
		(ล้านตัน)	(ร้อยละ)	(ล้านตัน)	(ร้อยละ)
2551	23.93	5.69	24%	3.45	14%
2552	24.11	5.97	25%	3.86	16%
2553	24.22	5.77	24%	3.90	16%
2554	25.35	5.64	22%	4.10	16%
2555	24.73	5.83	24%	5.28	21%
2556	26.77	7.27	27%	5.15	19%
2557	26.19	7.88	30%	4.82	18%
2558	26.85	8.34	31%	4.94	18%
2559	27.06	9.57	35%	5.81	21%
2560	27.37	11.69	43%	8.51	31%
2561	27.93	10.85	39%	9.76	35%

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (2562)

โดยข้อมูลในส่วนของขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า กระทรวงมหาดไทย ได้มีการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) (ภาคผนวก ก) โดยผ่านทางแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด ”

ตามแนวทางพระราชบัญญัติ ประจำปี พ.ศ. 2561 มุ่งเน้นการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม และส่งเสริมการใช้งานผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการคัดเลือกและจัดอันดับจังหวัดที่มีผลงานดีเด่นของ 3 กลุ่มจังหวัด พบว่า จังหวัดชลบุรี ได้รางวัลชนะเลิศของกลุ่มจังหวัดขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ได้รางวัลชนะเลิศของกลุ่มจังหวัดขนาดกลาง และจังหวัดลำพูน ได้รางวัลของกลุ่มจังหวัดขนาดเล็ก(รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2561 กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตราย และสารอันตราย ขยะมูลฝอยชุมชน

ปริมาณที่เกิดขึ้นและการจัดการขยะมูลฝอย ปี 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 27.93 ล้านตัน เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2560 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2(กรมควบคุมมลพิษ 2562) เนื่องจากการเพิ่มขึ้น ของประชากร การบริโภคที่เพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของชุมชนเมือง และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมือง ในหลายพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงส่งผล ให้ปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ท่องเที่ยวหรือพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยว มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการ กำจัดอย่างถูกต้อง และปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่ถูกนำกลับมาใช้ ประโยชน์มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา

แม้ว่าปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้น แต่การจัดการ ขยะมูลฝอยในปี 2561 มีแนวโน้มดีขึ้น ขยะมูลฝอยชุมชน ได้ถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ 9.76 ล้านตัน(ร้อยละ 35) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 15 โดยการคัดแยกเพื่อขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าหรือชาล้ง การร่วมกิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมขยะแลกไข่ และกิจกรรมตลาดนัดขยะมูลฝอยชุมชน ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ขยะมูลฝอยชุมชน อีกจำนวน 10.85 ล้านตัน (ร้อยละ 39) ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง ส่วนที่เหลือ เป็นขยะที่ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้องประมาณ 7.32 ล้านตัน (ร้อยละ 26) เช่น การกำจัดแบบเทกองหรือเผากลางแจ้งในสถานที่กำจัด ขยะมูลฝอย การกองทิ้งเอาไว้หรือลักลอบทิ้งในพื้นที่สาธารณะ ประโยชน์ หรือลักลอบทิ้งลงสู่แหล่งน้ำต่างๆ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ตามตารางที่ 1.2 มีแนวโน้มการจัดการขยะที่ดีขึ้นเป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญ ในการเร่งรัดแก้ไขปัญหามาตรจัดการขยะเป็นลำดับแรก โดยส่งเสริม ให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤต จัดการขยะโดยการแปรรูปเป็นพลังงาน (กรมควบคุมมลพิษ 2562)

ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร 4.85 ล้านตัน (ร้อยละ 17 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด) มีการคัดแยกนำกลับ มาใช้ประโยชน์ 0.92 ล้านตัน (ร้อยละ 19 ของขยะมูลฝอยที่เกิด ในกรุงเทพมหานคร) ที่เหลือ 3.93 ล้านตัน นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ โดยการฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ ณ อำเภอ พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และโดยการเผากำจัดด้วยเตาเผา ณ ศูนย์รวบรวมขยะมูลฝอย หนองแยม สำหรับใน 76 จังหวัดทั่วประเทศ มีปริมาณขยะมูลฝอย เกิดขึ้นทั้งหมด ประมาณ 23.10 ล้านตัน (ร้อยละ 83 ของขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นทั้งหมด) มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบเก็บ รวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 4,920 แห่ง ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2,857 แห่ง ยังไม่มีการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัด โดยประชาชนต้องกำจัดขยะในพื้นที่ของตน ตารางที่ 1.3

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีนกถ่าย ขยะมูลฝอยชุมชนทั่วประเทศ ในปี 2561 มีจำนวน 3,206 แห่ง เปิดดำเนินการ 2,789 แห่ง และปิดดำเนินการ 417 แห่ง เนื่องจาก มีขยะมูลฝอยเต็มพื้นที่และดำเนินการปิดตามนโยบายของจังหวัด เพื่อผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มในพื้นที่ เมื่อพิจารณาการหยุด ดำเนินการของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย พบว่า สถานที่กำจัด ขยะมูลฝอยของภาครัฐ ปิดดำเนินการมากที่สุดเป็นจำนวน 376 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถดำเนินการกำจัด ขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้อง (ตารางที่ 1.3) ทั้งนี้ การนำขยะมูลฝอย ไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้ายังเป็นการช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อีกทางหนึ่ง ปัจจุบันมีโรงไฟฟ้าจากขยะ 35 แห่ง กำลังการผลิต ไฟฟ้าเท่ากับ 313.354 เมกะวัตต์ ซึ่งอยู่ในสถานภาพการรับซื้อ ไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะที่จ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์แล้ว

ตารางที่ 1.3 สถานภาพสถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน ปี 2559 – 2561

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนทั้งหมด 3,206 แห่ง			
เปิดดำเนินการ 2,789 แห่ง		ปิดดำเนินการ	
ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน
2,403 แห่ง	386 แห่ง	376 แห่ง	41 แห่ง
สถานที่ กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน 2,789 แห่ง และสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน 23 แห่ง			
โดยดำเนินการอย่างต้อง จำนวน 595 แห่ง			
ประเภท		จำนวน (แห่ง)	
การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล/การฝังกลบเชิงวิศวกรรม/ การฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศ		ภาครัฐ	ภาคเอกชน
		91	16
การฝังกลบแบบเทกองควบคุมขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน			
เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ		327	85
เตาเผาเพื่อผลิตพลังงาน		16	11
การหมักปุ๋ย		0	6
การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล-ชีวภาพ/การผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย		10	3
		22	8
รวม		466	129

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (2562)

ขยะพลาสติก จากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี 2561 จำนวน 27.93 ล้านตัน พบพลาสติกในขยะชุมชนประมาณ 2 ล้านตัน สามารถนำเข้าสู่ระบบรีไซเคิลประมาณ 500,000 ตัน (ส่วนใหญ่เป็น ขวดพลาสติก) ส่วนที่เหลือจะกลายเป็นขยะพลาสติก 1.5 ล้านตัน (ประกอบด้วยถุงพลาสติกประมาณ 1.2 ล้านตัน ที่เหลือเป็น พลาสติกอื่นๆ เช่น แก้ว ก่อ่ง ถาด ขวด ฝาจุก) ประกอบกับในปี 2561 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง 7.32 ล้านตัน โดยเฉพาะการกำจัดแบบเทกองหรือเผากลางแจ้งในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย การกองทิ้งเอาไว้หรือลักลอบทิ้งในพื้นที่ สาธารณประโยชน์ หรือลักลอบทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้มีขยะมูลฝอย จากบกปะปนและตกค้างอยู่ในทะเล รวมถึงการทิ้งขยะในทะเล โดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติก จึงส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเล ดังที่เกิดเหตุการณ์เป็นข่าวกรณีวาฬนำร่องกรีบสิ้นเขตันบริเวณ คลองนาทับ

จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2561 และ ตรวจพบสาเหตุการตายของวาฬเกิดจากการกินขยะพลาสติกเข้าไป ทำให้เกิดการอุดตันบริเวณกระเพาะอาหาร

จากการรวบรวมและจำแนกประเภทขยะตามวิธีมาตรฐาน International Coastal Cleanup (ICC) โดยจัดกิจกรรมจัดเก็บ ขยะที่ตกค้างบริเวณชายหาด ปะการัง และป่าชายเลน ในพื้นที่ 24 จังหวัด 48 พื้นที่ สามารถเก็บรวบรวมขยะตกค้างได้ทั้งสิ้น 569,657 ชิ้น น้ำหนักรวมประมาณ 33 ตัน โดย 10 อันดับ ขยะตกค้างที่พบมากที่สุด ได้แก่ ถุงพลาสติกอื่นๆ (ร้อยละ 18.9) ขวดเครื่องดื่มพลาสติก (ร้อยละ 8.6) ถุงก๊อปแก๊ป (ร้อยละ 8.4) ถ้วย/จานโฟม (ร้อยละ 6.9) ขวดเครื่องดื่มแก้ว (ร้อยละ 6.6) ห่อ/ถุงอาหาร (ทอพีพี มันฝรั่งอบกรอบ อื่นๆ) (ร้อยละ 6.1) หลอด/ที่คั้นเครื่องดื่ม (ร้อยละ 4.6) เศษโฟม (ร้อยละ 4.4) ก่องอาหาร (โฟม) (ร้อยละ 3.8) และแก้วพลาสติก (ร้อยละ 3.6) ส่วนที่เหลือร้อยละ 28.1 เป็นขยะอื่นๆ จากรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2561 กรมควบคุมมลพิษ (2562)

ประจวบคีรีขันธ์เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติและมีชายหาดที่สวยงามมักมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติแวะเวียนมาท่องเที่ยวและพักผ่อน ซึ่งเมื่อมีปริมาณคนเพิ่มขึ้น การจับจ่ายใช้สอยก็เพิ่มขึ้น การใช้ทรัพยากรก็เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจเจริญเติบโต ปริมาณขยะก็เพิ่มขึ้น ดังนั้น การจัดการขยะ และปัญหาขยะก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน สำหรับปัญหาในการจัดการขยะที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประสบ คือ ปัญหาเรื่องที่ดินสำหรับทิ้งขยะ และสถานที่กำจัดขยะอย่างถูกวิธี และพฤติกรรมกราทิ้งขยะของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว สำหรับปัญหาเรื่องที่ดินสำหรับทิ้งขยะเดิมเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์เคยมีการจัดซื้อที่ดินเพื่อเป็นสถานที่ทิ้งขยะซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลอ่าวน้อยแต่ด้วยความไม่เห็นด้วยของประชาชนในบริเวณใกล้เคียงซึ่งได้รับผลกระทบทำให้ไม่สามารถใช้พื้นที่ในการจัดการขยะได้ ต้องนำไปทิ้งในอำเภอบางแพและจังหวัดเพชรบุรี(ข่าวหนังสือพิมพ์บ้านเมืองลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2561)และปัญหาเรื่องพฤติกรรมกราทิ้งขยะของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว คือมีการทิ้งขยะในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ชายหาด หรือสวนสาธารณะ ทำให้ทัศนียภาพของสถานที่ท่องเที่ยวเสียและเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาพฤติกรรมในการทิ้งขยะของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

และพบว่าจากรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทยปี พ.ศ. 2559 ของกรมควบคุมมลพิษจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาด้านขยะมูลฝอยตกค้าง อยู่ลำดับที่ 8 ของประเทศคือมีปริมาณขยะตกค้างจำนวน 285,197 ตัน เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ขยะมูลฝอยในส่วนของภูมิภาคตะวันตก ประจวบคีรีขันธ์มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นอยู่ในลำดับที่ 4 (ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กรมควบคุมมลพิษ, 2560)

จากข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2561 เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น 7,767.20 ตันซึ่งมากเป็นอันดับสองรองจากเทศบาลเมืองหัวหิน คือ 51,100 ตัน แต่เทศบาลเมืองหัวหินมีการกำจัดขยะอย่างถูกต้องทั้งสิ้น 51,100.00 ตัน แต่เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์มีการกำจัดขยะไม่ถูกต้องทั้งจำนวน 7,767.20 ตัน เมื่อเปรียบเทียบปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้องเทศบาลเมืองประจวบมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากผลสำรวจของกรมควบคุมมลพิษพบว่าประจวบคีรีขันธ์มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นจากปี 2550–2559 ตามตารางที่ 1.4 ดังนี้

ตาราง 1.4 ข้อมูลขยะมูลฝอยในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2550 – 2559

ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตัน)/วัน	ปี พ.ศ.	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตัน)/วัน
2550	293	2555	304
2551	284	2556	595.52
2552	271	2557	592
2553	273	2558	533
2554	285	2559	581.24

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560)

จากข่าวหนังสือพิมพ์บ้านเมืองพบว่าสำหรับปัญหาเรื่องขาดแคลนที่ดินสำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ต้องว่าจ้างบริษัทเอกชนทำการขนถ่ายขยะไปทิ้งเดือนละ 8 แสนบาท โดยใช้รถคอนเทนเนอร์พ่วงบรรทุกขยะไปบำบัดชั่วคราวภายในศูนย์บำบัดขยะรวมภายในศูนย์การทหารราบค่าย ชนระริชต์ อ.ปราณบุรีแต่ปัจจุบันศูนย์บำบัดดังกล่าวมีปริมาณขยะจำนวนมากใกล้เต็มความจุ ถ้าสุดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) วังกัฟง อ.ปราณบุรี ทำหนังสือแจ้งให้รถบรรทุกขยะของเทศบาลเมืองประจวบฯและเทศบาลหัวหิน ระวังการใช้เส้นทางผ่านพื้นที่ จนกว่าจะใช้รถบรรทุกขยะที่ปกคลุมปิดมิดชิด เพื่อป้องกันขยะร่วงหล่น รวมทั้งน้ำเสียจากขยะ จากเดิมใช้รถคอนเทนเนอร์บรรทุกขยะผ่านพื้นที่เขตชุมชนทำให้มีประชาชนร้องเรียนปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขณะนี้เพื่อบรรเทาปัญหาเบื้องต้นได้เจรจากับบริษัทเอกชน

เพื่อให้ นำขยะไปบำบัดชั่วคราวที่โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะที่ อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ทำให้เอกชนมีต้นทุนในการขนส่งที่สูงขึ้น แต่เทศบาลได้ขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความช่วยเหลือ แม้ว่าบริษัทจะต้องขาดทุน เนื่องจากเดิมมีการทำสัญญาจ้างไว้ล่วงหน้าในราคาขนส่งเดือนละ 8 แสนบาท

รักษาการนายกเทศมนตรี กล่าวอีกว่า ปัญหาจากการใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการบำบัดขยะค่อนข้างสูงปีละมากกว่า 10 ล้านบาท ทำให้เทศบาลไม่เหลืองบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาด้านอื่น ขณะที่เดิมเทศบาลเมืองได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพในการก่อสร้างศูนย์บำบัดขยะรวมขององค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่ อ.เมือง อ.กุยบุรีและ อ.ทับสะแก แต่หลายปีที่ผ่านมาไม่สามารถดำเนินการได้ โดยเฉพาะในพื้นที่ ต.อ่าวน้อย อ.เมือง หลังจากเทศบาลได้จัดซื้อที่ดินไว้ 98 ไร่ รวมทั้งพื้นที่ใน ต.บ่อนอก แต่ไม่สามารถทำโครงการบำบัดขยะขนาดใหญ่ได้เพราะประชาชนในพื้นที่ไม่เห็นด้วย(หนังสือพิมพ์บ้านเมืองลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2561)

จากงานวิจัย พลโท ประสาร โชค ฐะนุติ และวิภาณี เผือกบัวขาว (2561) อีกปัญหาหนึ่งคือประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในชุมชน2.กำจัดขยะต่อต้าน หากปัญหานี้ปล่อยให้ระยะเวลาผ่านไปจำนวนขยะอันตรายก็จะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ อาจส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีภูมิทัศน์และความงดงามในด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมาก ดังนั้น หากประชาชนไม่มีความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม ก็จะทำให้สิ่งมีค่าที่เป็นจุดเด่นของธรรมชาติได้รับผลกระทบด้วย

จากปัญหาที่กล่าวมาจึงสามารถสรุปได้ว่าปัญหาขยะมูลฝอยของครัวเรือนมีปัญหาคือพื้นที่ฝังกลบที่ไม่เพียงพออันเกิดจากจำนวนขยะมีปริมาณเพิ่มขึ้น การจะหาพื้นที่ฝังกลบเพิ่มขึ้นต้องอาศัยทั้งงบประมาณที่เพิ่มขึ้นและการยอมรับของประชาชนที่อยู่ใกล้แหล่งฝังกลบ ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่น่าจะถูกกว่าคือการศึกษาค้นคว้าหาแรงจูงใจที่จะให้ครัวเรือนแยกขยะเพื่อลดจำนวนขยะที่ต้องนำไปฝังกลบ ซึ่งเป็นที่มาของวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 ศึกษาพฤติกรรมและการแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน
- 2.2 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแยกขยะก่อนทิ้ง และการมีส่วนร่วมในการแยกขยะก่อนทิ้งของครัวเรือน ในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรในเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งหมด 9,954 ครัวเรือน มีทั้งหมด 15 ชุมชน

ขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณสูตรของ Yamane Taro จำนวน 385 ครัวเรือน แต่ในการศึกษาจริงผู้วิจัยสำรวจครัวเรือนแบบง่ายครัวเรือนทั้งหมด 400 ครัวเรือน ซึ่งมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่คำนวณได้จำนวน 15 ครัวเรือน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 ทราบถึงพฤติกรรมการแยกขยะของครัวเรือน
- 4.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้ครัวเรือนมีการแยกขยะมูลฝอยชุมชน
- 4.3 เพื่อนำปัจจัยดังกล่าวมาหามาตรการส่งเสริมให้ครัวเรือนแยกขยะมูลฝอยชุมชน

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ อุปกรณ์พลาสติก ภาชนะใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช่แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

5.2 รายได้จากการแยกขยะ หมายถึง รายได้จากการแยกขยะแล้วนำไปจำหน่ายของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

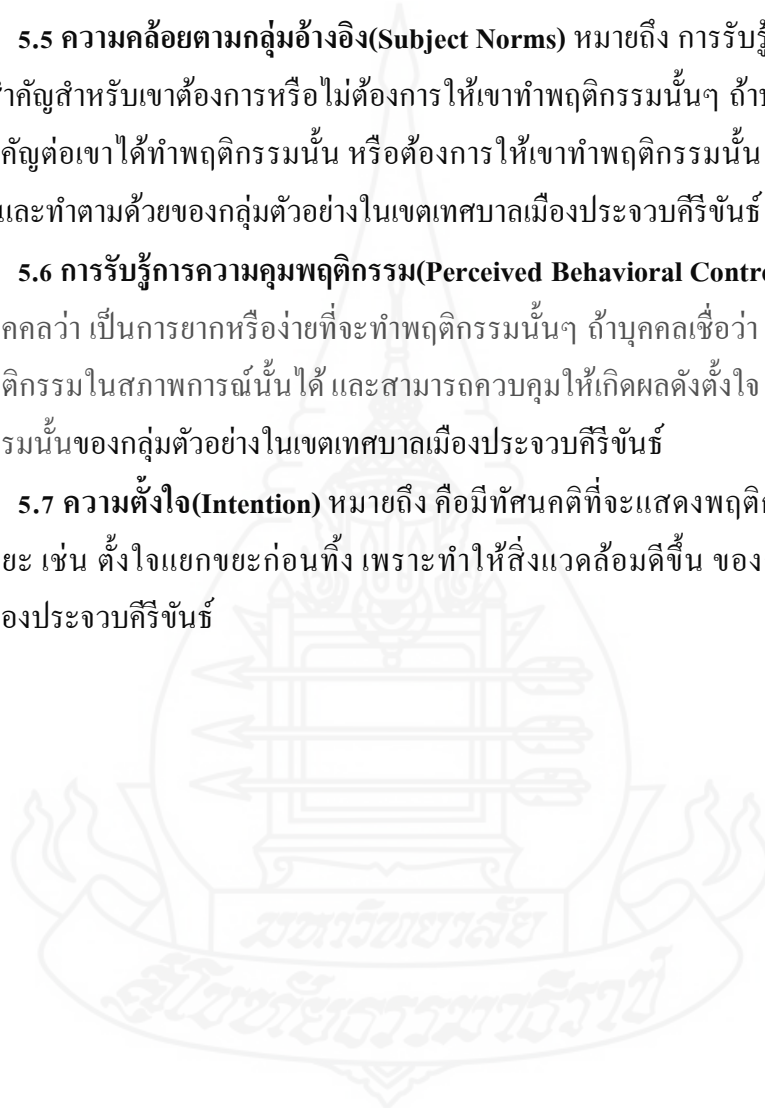
5.3 **ถังขยะสาธารณะ** หมายถึง ถังความจุประมาณ 200 ลิตรที่ตั้งอยู่บริเวณหน้าปากซอยหรือริมถนนในชุมชน เขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

5.4 **ทัศนคติในการคัดแยกขยะมูลฝอย(Attitude)** หมายถึง การประเมินทางบวกหรือทางลบที่บุคคลมีมุมมองเกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอยชุมชนของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

5.5 **ความคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง(Subject Norms)** หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าบุคคลได้รู้ว่าคนอื่นที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตามด้วยของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

5.6 **การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม(Perceived Behavioral Control)** หมายถึง เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า เป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าบุคคลเชื่อว่า มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในสภาพการณ์นั้นได้ และสามารถควบคุมให้เกิดผลดังตั้งใจ เขาก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

5.7 **ความตั้งใจ(Intention)** หมายถึง คือมีทัศนคติที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการแยกขยะ เช่น ตั้งใจแยกขยะก่อนทิ้ง เพราะทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ของกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior : TPB)

แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน นำเสนอโดย Ajzen มีการพัฒนาตั้งแต่ปี 1985 เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม (Social psychology) ที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของ Ajzen และ Fishben(1975) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดจากการชี้นำโดยความเชื่อ 3 ประการ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral beliefs) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs) และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (Control beliefs) ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรต่าง ๆ (Ajzen,1991)

สาระพื้นฐานของทฤษฎี

1. พฤติกรรม(Behavioral หรือ B)ส่วนมากของบุคคลอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาเชิงพฤติกรรม(Behavioral Intention หรือ I) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม(I) ของเขา ที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นๆ

2. เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention หรือ I) ได้รับอิทธิพลจากตัวกำหนด 3 ตัว คือ เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC)

1.1 เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior หรือ AB) เป็นการประเมินทางบวกหรือลบต่อการกระทำนั้น ๆ จัดได้ว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (AB) เป็นปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมใดแล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลในทางลบ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น (Attitude toward the behavior) และเมื่อมีทัศนคติทางบวกก็จะเกิดเจตนาหรือตั้งใจ (Intention) ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น

1.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าบุคคลได้รับรู้ว่า

คนที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตามด้วย

1.3 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า เป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าบุคคลเชื่อว่า มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในสภาพการณ์นั้นได้ และสามารถควบคุมให้เกิดผลดังตั้งใจ เขาก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น (สุวรรณา วิริยะประยูร, 2548)

บทบาทความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทฤษฎีนี้จำแนกความเชื่อเป็น 3 ประการ คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบของการกระทำ (Behavioral Beliefs) ซึ่งมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อพฤติกรรมเป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผลของการกระทำ หากบุคคลมีความเชื่อว่า การทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลกระทบทางบวก เขาก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นขณะที่บุคคลซึ่งเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลกระทบทางลบ เขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น

2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs) ซึ่งเป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นความเชื่อที่ว่าบุคคลหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากบุคคลเชื่อว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น เขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น

3. ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Control Beliefs) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากร(ชาญวิทย์ ตั้งสุวรรณกุล)

2. ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย สามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วนคือ งานวิจัยเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจและสังคม และงานวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ด้านพฤติกรรม และเจตนาเชิงพฤติกรรม

2.1 สำหรับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของ จรรยา ปานพรม(2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะ เช่น เพศ อายุ การศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หรือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้

ชมะศิริ นิษชากร(2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทางลักษณะประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมิได้ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท

2.2 งานวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ด้านพฤติกรรม และเจตนาเชิงพฤติกรรม

จรรยา ปานพรม (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน พบว่าปัจจัยส่งเสริมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน คือ การให้ความรู้ความเข้าใจความหมายของการคัดแยกขยะ ความเข้าใจว่าการแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง การดำเนินการจริงจังในการคัดแยกขยะมูลฝอย ความเข้าใจว่าการคัดแยกขยะสามารถลดภาวะโลกร้อนได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ สื่อถึงขยะมีข้อความคิดไว้ไม่ชัดเจน เข้าใจยาก เจ้าหน้าที่สุขาภิบาลเป็นคนกลางในการโน้มน้าวใจและการคัดแยกขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ส่วน**ชมะศิริ นิษชากร(2546)** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยดังกล่าว ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอย และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอย ดังนั้น ข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมของประชาชนในเขตพญาไทดังกล่าว จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอย

ในขณะที่**มลฤดี ตริวิทย์(2555)** วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการคัดแยกขยะชุมชน พบว่า การสนับสนุนด้านงบประมาณเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะ คือ หากได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในระดับมากมีโอกาสมันจะมีพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมาก และรายได้จากการแยกขยะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ซึ่งรายได้นี้นับเป็นตัวกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้เพื่อขายยังมีรายได้เยอะ โอกาสแยกขยะก็จะมาก โดยผู้ที่มีรายได้จากการขายขยะที่คัดแยกได้ในระดับมากมีโอกาสมันจะมีพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมากเป็น 5.8 เท่าของผู้ที่มีรายได้จากการขายขยะที่คัดแยกได้ในระดับน้อย นอกจากนั้น ยังมีความรู้ในการคัดแยกขยะ การรับรู้ข่าวสารของโครงการ การเข้าร่วมกิจกรรม โครงการ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะ คือ การส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน

นอกจากนี้ นัยนา เดชะ(2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในทางเชิงปฏิบัติการแบบผสมผสาน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม มีการทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะและนำไปทิ้งบริเวณพื้นที่ว่างรอบบ้าน ประชาชนไม่มีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งและในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด์ ยังไม่มีแผนแม่บทและยังไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่อย่างใด ซึ่งผลของการหามาตรการในการจัดการมูลฝอยของประชาชน โดยนำกระบวนการ A-I-C มาประยุกต์ใช้จึงทำให้เป็นที่มาของการจัดตั้ง โครงการกองทุนมูลฝอย และยังคงกล่าวว่าการศึกษาด้านเจตคติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยที่ได้ผลดีมากที่สุดควรเริ่มมาจากครัวเรือนก่อนมากที่สุด และด้านพฤติกรรมจัดการมูลฝอยในครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติทุกครั้งคือการนำผ้าเก่าไปซ่อมแซมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ และกิตติ มีศิริ(2559) ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน พบว่าปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จ 4 ปัจจัย คือ (1) ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและอุทิศตนให้ชุมชน(2) วิธีการ จัดการขยะมูลฝอย (3) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเครือข่ายภายนอก (4) ทูตทางสังคม พบว่าการอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกสาธารณะและ ความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทีมวิจัย	พื้นที่ศึกษา	วัตถุประสงค์ในการศึกษา	วิธีการศึกษา	ผลการศึกษา
จรรยา ปานพรม (2554)	การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนเทศบาลตำบลหนองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน - เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน - เพื่อเสนอมาตรการเพื่อให้มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน	ศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนและปัจจัยที่มีสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย t-test F-test และ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและอายุ ระดับการศึกษา ปัจจัยส่งเสริม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความหมายของการคัดแยกขยะ การเข้าใจการแยกขยะก่อนนำไปทิ้งจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย และทัศนคติต่อการคัดแยกขยะทำให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย การดำเนินการจริงจัง ในการคัดแยกขยะมูลฝอย ความเข้าใจว่าการคัดแยกขยะสามารถลดภาวะโลกร้อนได้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ทีมวิจัย	พื้นที่ศึกษา	วัตถุประสงค์ในการศึกษา	วิธีการศึกษา	ผลการศึกษา
มลฤดี ตรีวิชัย(2555)	ปัจจัยที่มีผลสำเร็จ ต่อการคัดแยกขยะ ชุมชน เทศบาล คลองสาน กรุงเทพมหานคร	- เพื่อสำรวจพฤติกรรม การคัดแยกขยะของชุมชน - เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความ สัมพันธ์กับพฤติกรรม การคัดแยกขยะของชุมชน - เพื่อเสนอแนะแนวทางในการ ปรับปรุงการดำเนินโครงการ จัดการขยะของเขตคลองสาน	เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน Simple Logistic Regression	ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างมี พฤติกรรมคัดแยกขยะอยู่ในระดับ มาก คิดเป็นร้อยละ 82.0 ในด้านของ ปัจจัยในการแสดงพฤติกรรมคัดแยก ขยะ ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างมีหรือได้รับใน ระดับมากได้แก่ ความรู้ในการคัดแยก ขยะ รายได้จากการขายขยะที่คัดแยก ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม การ ส่งเสริมการทำนุ้ยหมัก การสนับสนุน ด้านงบประมาณ และความเข้มแข็งของ ผู้นำชุมชน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ทีมวิจัย	พื้นที่ศึกษา	วัตถุประสงค์ในการศึกษา	วิธีการศึกษา	ผลการศึกษา
กิตติ มีศิริ(2559)	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน ชุมชนเขตคูโพเราะ 3, 4, 5 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร	1) เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเขตคูโพเราะ 3, 4, 5 (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเขตคูโพเราะ 3, 4, 5	รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม รวมถึงการศึกษาจากเอกสารต่างๆ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อหาความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ	ปัจจัยที่ทำให้การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเขตคูโพเราะ 3, 4, 5 ประสบผลสำเร็จมี 4 ปัจจัยดังนี้(1) ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและอุทิศตนให้ชุมชน (2) วิธีการจัดการขยะมูลฝอย (3) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเครือข่ายภายนอก (4) ทูตทางสังคมพบว่าการอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกสาธารณะและ ความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ทีมวิจัย	พื้นที่ศึกษา	วัตถุประสงค์ในการศึกษา	วิธีการศึกษา	ผลการศึกษา
นัยนา เดชะ (2556)	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลเหม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	-เพื่อศึกษาสถานการณ์การกำจัดมูลฝอยของประชาชน -เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำจัดมูลฝอยของประชาชน -เพื่อหาแนวทางและมาตรการในการกำจัดมูลฝอยของประชาชน	เป็นการศึกษาแบบผสมผสานเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ การสังเกตการมีส่วนร่วมและการไม่มีส่วนร่วม	ผล การศึกษา ประชาชน ยังมี พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เหมาะสม มีการทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะ และบริเวณพื้นที่ว่างรอบบ้าน ประชาชนไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง การจัดการขยะในชุมชนมีการลดขยะในครัวเรือนโดยการไม่สร้างขยะเพิ่มขึ้น การทิ้งขยะรวมในถุงเดียวกัน ส่วนวิธีการจัดการขยะในครัวเรือนใช้วิธีการเผามากที่สุด ประเภทของขยะส่วนใหญ่เป็นขยะประเภทผักผลไม้ และเศษอาหาร ส่วนความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติมคือวิธีการแยกขยะอย่างถูกวิธี มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง เจตคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ระดับปานกลาง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

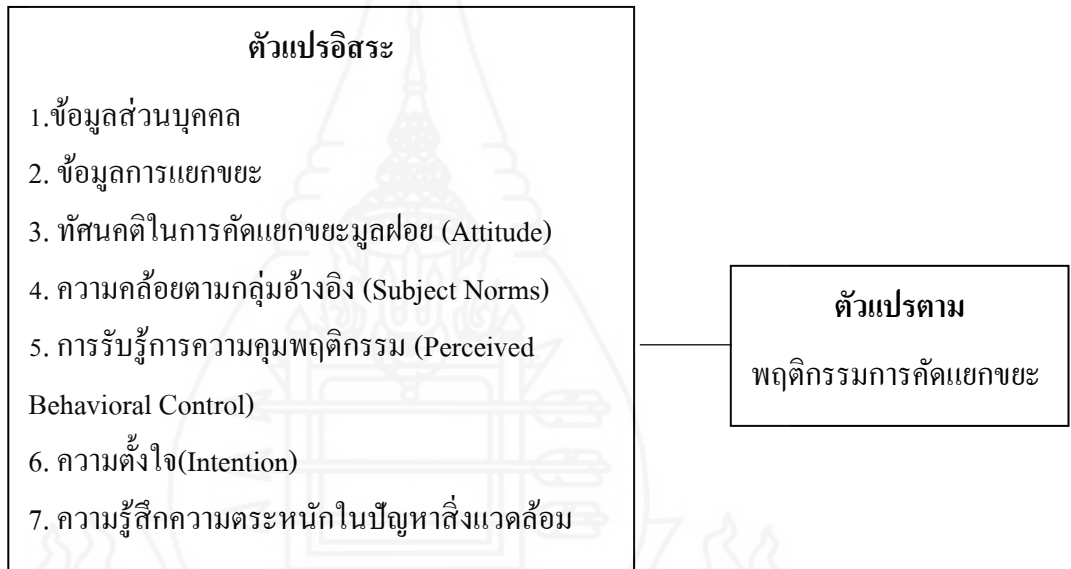
ทีมวิจัย	พื้นที่ศึกษา	วัตถุประสงค์ในการศึกษา	วิธีการศึกษา	ผลการศึกษา
เกษมศิริ นิชชากการ (2546)	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร	-ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท - ทำให้ทราบถึงพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ในการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท ต่อการแยกทิ้งขยะมูลฝอย - เป็นแนวทางและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิธีการเก็บขยะมูลฝอยของรัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพญาไท - เป็นแนวทางการสร้างแรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต พญาไท - เป็นแนวทางในการรักษาสภาพแวดล้อมของกรุงเทพฯ	โดยใช้แบบ สอบถาม เป็น เครื่องมือ ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ ความแตกต่างใช้การหาค่า t-test การวิเคราะห์ ความแปรปรวน ทางเดียวและการวิเคราะห์ความ แตกต่างเป็น รายคู่ ใช้ Least Significant Difference (LSD) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน	ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตพญาไทที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการแยกขยะผ่านสื่อสติกเกอร์ข้างถังขยะในระดับ มาก และประชาชนในเขตพญาไทได้ยืนยันคำว่า “ขยะแห้ง ขยะเปียก ขยะมีพิษ” และทราบว่าถังขยะมี 3 ชนิดและแต่ละชนิดแสดงความหมายด้วย สีในระดับมาก ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอยในระดับสูง มีพฤติกรรมการแยกขยะเป็น บางครั้ง และพบว่า การทิ้งขยะมูลฝอยโดย นำขยะทุกประเภทมารวมกันแล้วจึงทิ้ง ประชาชนที่มีอาชีพและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ตัวแปรและกรอบแนวคิดในการศึกษา

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2. สมมติฐานในการศึกษา

สมมุติฐาน

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานะสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพในชุมชน การเป็นอาสาสมัคร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการพักอาศัยในชุมชน ลักษณะบ้านที่พักอาศัย เป็นปัจจัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะชุมชนเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ เช่น คนที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีแนวโน้มแยกขยะมากกว่าคนที่การศึกษาน้อย

2. ปัจจัยข้อมูลการแยกขยะ คือ ประเภทขยะในครัวเรือน ปริมาณขยะในครัวเรือนต่อวัน ถังรองรับขยะในครัวเรือน ปริมาณถังขยะสาธารณะในครัวเรือน ความต้องการปริมาณถังขยะสาธารณะ การจัดเก็บขยะจากถังใกล้บ้าน ปัญหาเรื่องความสะดวก ปัญหาเรื่องกลิ่นรบกวน การแยกขยะ ความถี่ในการแยกขยะ ขยะอะไรบ้างที่มีการแยก เช่น ขยะย่อยสลายได้ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย สาเหตุที่แยกขยะก่อนทิ้ง และการแยกขยะก่อนที่ทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร หากมีการแยกขยะแล้วนำไปจำหน่ายหรือไม่ จำหน่ายด้วยวิธีการใด สาเหตุที่ไม่แยกขยะก่อนทิ้ง วิธีการกำจัดขยะในครัวเรือน ในชุมชนมีที่ตั้งถังขยะแยกประเภทใหม่ ทราบสถานที่ตั้งและเส้นทางไปจุดทิ้งขยะแยกประเภทในชุมชนหรือไม่ ถ้าทราบถึงขยะแยกประเภทอยู่ห่างจากบ้านกี่เมตร และท่านคิดว่าถังขยะแยกประเภทความอยู่ห่างจากบ้านท่านกี่เมตร หากมีถังขยะแยกประเภทท่านจะนำไปทิ้งหรือไม่ หากมีการเพิ่มจุดถังขยะแยกประเภทอย่างไรให้เพิ่มจุดไหน หรือหากรัฐบาลมีการจัดเก็บค่าทิ้งขยะตามน้ำหนักเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพราะอะไร และหากมีการประชาสัมพันธ์ให้แยกขยะท่านจะแยกหรือไม่ หรือหากมีการออกกฎหมายลงโทษคนที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่ท่านเห็นด้วยหรือไม่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมคัดแยกขยะชุมชนเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ เช่น ปริมาณขยะในครัวเรือนน้อยน่าจะมีความถี่แยกขยะมากกว่าครัวเรือนที่มีปริมาณขยะมาก

3. ปัจจัยด้านทัศนคติการแยกขยะมูลฝอยชุมชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแยกขยะชุมชน เช่น ถ้าเพื่อนบ้านแยกขยะครัวเรือนดังกล่าวก็น่าจะมีแนวโน้มแยกขยะ

4. ปัจจัยด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการแยกขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแยกขยะชุมชน เช่น กฎระเบียบข้อบังคับของชุมชนทำให้ครัวเรือนมีแนวโน้มแยกขยะมากขึ้น

5. ปัจจัยด้านการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ในการแยกขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแยกขยะชุมชน เช่น ครัวเรือนแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อนบ้านก็แยกขยะก่อนทิ้งครัวเรือนมีแนวโน้มแยกขยะมากกว่า

6. ปัจจัยด้านความตั้งใจ ในการแยกขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแยกขยะชุมชน เช่น ความตั้งใจแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะถือหน้าที่มีทำให้ครัวเรือนมีแนวโน้มแยกขยะก่อนทิ้งมากกว่าครัวเรือนที่ไม่ตั้งใจแยกขยะก่อนทิ้ง

7. ปัจจัยด้านความตระหนักในสิ่งแวดล้อม ในการแยกขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแยกขยะชุมชน เช่น การที่มีถังขยะแยกประเภทที่เห็นได้ง่ายมีผลต่อครัวเรือนทำให้มีแนวโน้มแยกขยะมากขึ้น

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ คริวเรือนในเขตเทศบาลตำบลประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งหมด 15 ชุมชน จำนวน 9,954 คริวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ของ Taro Yamane (กัลยา วานิชย์บัญชา (2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนที่ ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังสูตรต่อไปนี้เมื่อกำหนดโดยใช้สูตรมาหาจะได้จำนวน 386 คริวเรือน จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 400

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n หมายถึงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N หมายถึงจำนวนคริวเรือนทั้งหมดเท่ากับ 9,954 คริวเรือน
e หมายถึง ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5

หรือ 0.05

แทนค่าสูตร

$$n = \frac{9954}{1+9954(0.05)^2} = \frac{9954}{1 + 9954(0.05 \times 0.05)} = 384.55$$

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงสุ่มจากทุกชุมชน จำนวน 15 ชุมชน เพื่อให้เกิดการกระจายความทั่วถึงเฉลี่ยชุมชนละเท่าๆ กัน ดังนี้

1. ชุมชนม่องถ่าย
2. ชุมชนปากคลองบางนางรม
3. ชุมชนบ้านค่าย
4. ชุมชนโบสถ์คริสต์
5. ชุมชนมะขามไฟลอน
6. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ
7. ชุมชนหลังสถานีรถไฟ
8. ชุมชนหัวบ้าน
9. ชุมชนดอนทราย

10. ชุมชนนารอง
11. ชุมชนประจวบคีรี
12. ชุมชนตลาดสด
13. ชุมชนหญ้าแก้ว
14. ชุมชนเกาะหลัก
15. ชุมชนเพชรเกษม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 400 ชุด โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานะสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพในชุมชน การเป็นอาสาสมัคร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการพักอาศัยในชุมชน ลักษณะบ้านที่พักอาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการแยกขยะ คือ ประเภทขยะในครัวเรือน ปริมาณขยะในครัวเรือนต่อวัน ถังรองรับขยะในครัวเรือน ปริมาณถังขยะสาธารณะในครัวเรือน ความต้องการปริมาณถังขยะสาธารณะ การจัดเก็บขยะจากถังใกล้บ้าน ปัญหาเรื่องความสะอาด ปัญหาเรื่องกลิ่นรบกวน การแยกขยะ ความถี่ในการแยกขยะ ขยะอะไรบ้างที่มีการแยก เช่น ขยะย่อยสลายได้ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย สาเหตุที่แยกขยะก่อนทิ้ง และการแยกขยะก่อนที่ทำให้เกิดประโยชน์อย่างไร หากมีการแยกขยะแล้วนำไปจำหน่ายหรือไม่ จำหน่ายด้วยวิธีการใด สาเหตุที่ไม่แยกขยะก่อนทิ้ง วิธีการกำจัดขยะในครัวเรือน ในชุมชนมีที่ตั้งถังขยะแยกประเภทใหม่ ทราบสถานที่ตั้งและเส้นทางไปจุดทิ้งขยะแยกประเภทในชุมชนหรือไม่ ถ้าทราบถึงขยะแยกประเภทอยู่ห่างจากบ้านกี่เมตร และท่านคิดว่าถังขยะแยกประเภทความอยู่ห่างจากบ้านท่านกี่เมตร หากมีถังขยะแยกประเภทท่านจะนำไปทิ้งหรือไม่ หากมีการเพิ่มจุดถังขยะแยกประเภทอย่างไรให้เพิ่มจุดไหน หรือหากรัฐบาลมีการจัดเก็บค่าทิ้งขยะตามน้ำหนักเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพราะอะไร และหากมีการประชาสัมพันธ์ให้แยกขยะท่านจะแยกหรือไม่ หรือหากมีการออกกฎหมายลงโทษคนที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่ท่านเห็นด้วยหรือไม่

ส่วนที่ 3 การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติการขยะมูลฝอย ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close end) คำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) และแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scale)

ส่วนที่ 4 การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจ ในการแยกขยะมูลฝอย ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close end) คำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) และแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scale)

ส่วนที่ 5 การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการความตระหนักในสิ่งแวดล้อม ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close end) คำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) และแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scale)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการค้นหาข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูล 2 แบบ

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้แบบสอบถามให้ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ จำนวน 400 ครัวเรือนในเดือนธันวาคม 2562 – กุมภาพันธ์ 2563 หลังจากได้แบบสอบถามกลับมานำมาตรวจสอบข้อมูลและเก็บข้อมูลบันทึกในโปรแกรม Excel ก่อนจะนำมารันในโปรแกรม Stata หลังจากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสาร งานวิจัยต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหาและนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Stata Program โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และเชิงอนุมาน ดังนี้

6.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ในการอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการแยกขยะ ทักษะคติในการคัดแยกขยะมูลฝอย ความคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ความตั้งใจ และความรู้สึกรู้สึกดีสำนึก

6.2 สถิติเชิงอนุมาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก Logistic Regression Analysis เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ และ

นำสมการความถดถอยที่ได้ไปประมาณหรือพยากรณ์ค่าตัวแปรตาม โดยตัวแปรตาม Y เป็นตัวแปรที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า (Dichotomous Variable) โดยที่ Y = 1 หมายถึงครัวเรือนที่แยกขยะ และ Y = 0 หมายถึงครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ

กรณีในตัวแปรตาม (Y) มีค่าได้ 2 ค่า จะเขียน Binary Logistic Model เป็น

$$\log \left(\frac{P(\text{การเกิดเหตุการณ์})}{1 - P(\text{เกิดเหตุการณ์})} \right) = b_0 + b_1 X_1 + \dots + b_p X_p$$

โดยจะเรียก $\left(\frac{P(\text{การเกิดเหตุการณ์})}{1 - P(\text{เกิดเหตุการณ์})} \right)$ หรือ log(odds) ว่า logit

ซึ่งแบบจำลองในการศึกษา เป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Ln(odds ratio)} = & \beta_0 + \beta_1 \text{sex} + \beta_2 \text{age} + \beta_3 \text{status} + \beta_4 \text{edu} + \beta_5 \text{occu} + \beta_6 \text{income} + \beta_7 \text{hnum} \\ & + \\ & \beta_8 \text{volunte} + \beta_9 \text{distance} + \beta_{10} \text{inc_buy} + \beta_{11} \text{quawast} + \beta_{12} \text{howwast} + \\ & \beta_{13} \text{attitude1} + \beta_{14} \text{attitude2} + \beta_{15} \text{attitude3} + \beta_{16} \text{attitude4} + \beta_{17} \text{attitude5} + \\ & \beta_{18} \text{attitude6} + \beta_{19} \text{attitude7} + \beta_{20} \text{attitude8} + \beta_{21} \text{attitude9} + \beta_{22} \text{attitude10} + \\ & \beta_{23} \text{sn1} + \beta_{24} \text{sn2} + \beta_{25} \text{sn3} + \beta_{26} \text{sn4} + \beta_{27} \text{sn5} + \beta_{28} \text{sn6} + \beta_{29} \text{pbc1} + \\ & \beta_{30} \text{pbc2} + \beta_{31} \text{pbc3} + \beta_{32} \text{pbc4} + \beta_{33} \text{pbc5} + \beta_{34} \text{pbc6} + \beta_{35} \text{pbc7} + \beta_{36} \text{itt1} + \\ & \beta_{37} \text{itt2} + \beta_{38} \text{itt3} + \beta_{39} \text{itt4} + \beta_{40} \text{itt5} + \beta_{41} \text{youfeel} + \beta_{42} \text{ItakeEn} + \beta_{43} \text{everyEn} \\ & + \beta_{44} \text{takeEnbad} + \beta_{45} \text{plareturn} + \beta_{46} \text{verynoImportant} + \beta_{47} \text{bottle} + \\ & \beta_{48} \text{binclassify} + \beta_{49} \text{nearclassify} + \epsilon_i \end{aligned}$$

โดยจำแนกรายละเอียดตัวแปรดังนี้

Ln(odds ratio)* คือ ความน่าจะเป็นของการแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

กำหนดให้ Ln(odds ratio)* = 1 เมื่อครัวเรือนที่แยกขยะ

= 0 เมื่อครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ

Ln(odds ratio)** คือ ความน่าจะเป็นของการแยกขยะทุกครั้งของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่แยกขยะในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

กำหนดให้ $\text{Ln}(\text{odds ratio})^{**} = 1$ เมื่อแยกขยะทุกครั้ง และ
 $= 0$ กรณีอื่นๆ(แยกนานๆที ,แยกบางครั้ง, แยกค่อนข้าง

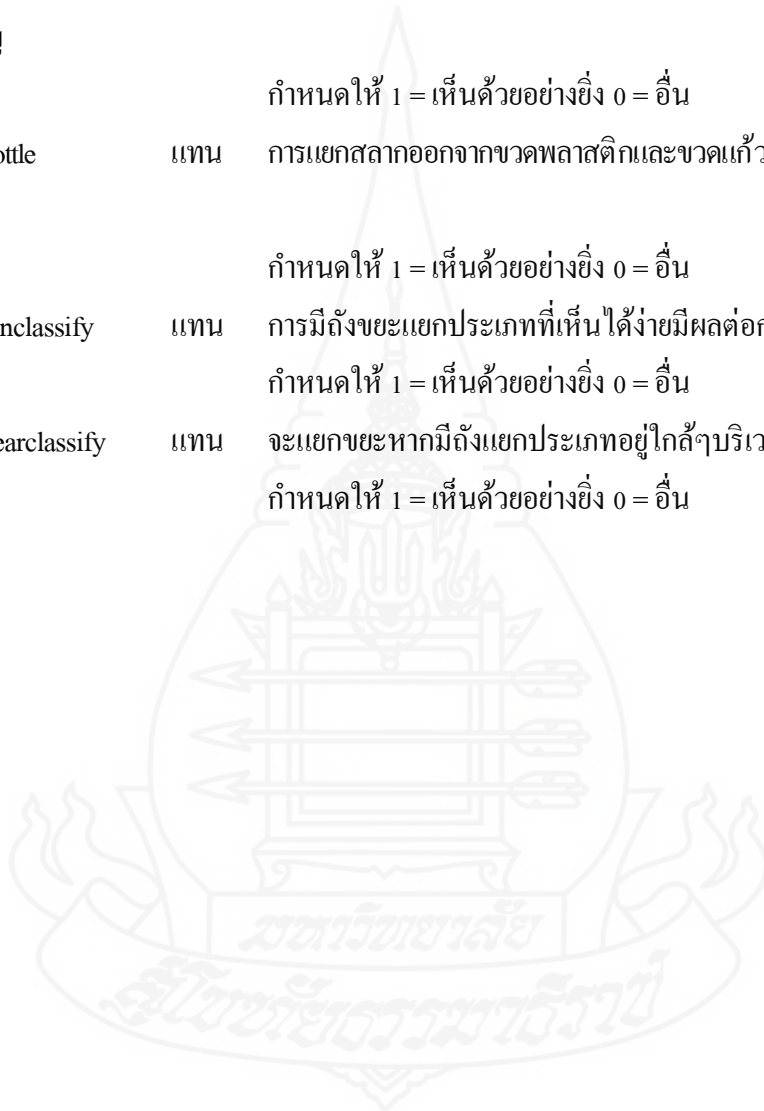
บ่อย)

β_0	คือ	ค่าคงที่
β_1, \dots, β_i	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
ε_i	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม
sex	แทน	เพศ กำหนดให้ 1 = ชาย และ 2 = หญิง
age	แทน	อายุ (ปี)
status	แทน	สถานะสมรส กำหนดให้ 1 = โสด, 0 = สมรส และ 0 = หม้าย/หย่า
edu	แทน	ระดับการศึกษา(จำนวนปีการศึกษา) เช่น ประถมศึกษา = 6 , มัธยมศึกษา = 9 เป็นต้น
occu	แทน	อาชีพ กำหนดให้ 1 = รับราชการ/พนักงานราชการ, 2 = เกษตรกรรม/รับจ้าง ทั่วไป 3 = พนักงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ, 4 = เกษียณ/ว่างงาน 5 = ค้าขายธุรกิจส่วนตัว, 6 = นักเรียน/นักศึกษา
income	แทน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
hnum	แทน	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
volunte	แทน	การเป็นอาสาสมัคร กำหนดให้ 0 = ไม่เป็น, 1 = เป็น
distance	แทน	ระยะทางถึงจุดทิ้งขยะ (เมตร)
inc_buy	แทน	รายได้จากการแยกขยะ(บาท)
quawast	แทน	ปริมาณขยะที่ผลิตในครัวเรือน(กิโลกรัม)
howwast	แทน	การจัดการขยะทั่วไปในครัวเรือน กำหนดให้ 1 = นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะชุมชน 0 = อื่น
attitude1	แทน	คนไทยส่วนใหญ่ไม่แยกขยะ กำหนดให้ 1 = ไม่แยกเลย 0 = อื่น
attitude2	แทน	การที่เพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย

		กำหนดให้ 1 = เพื่อนบ้านไม่แยกเลย 0 = อื่น
attitude3	แทน	การจัดการขยะเป็นหน้าที่ของรัฐ จึงไม่มีความจำเป็นต้องแยกขยะ
ก่อนทิ้ง		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude4	แทน	ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude5	แทน	การไม่แยกขยะก่อนทิ้งส่งผลทำให้ต้นทุนในการกำจัดขยะมากขึ้น
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude6	แทน	การคัดแยกขยะเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทางอ้อม
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude7	แทน	การแยกประเภทขยะทำให้สามารถนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ซ้ำได้
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude8	แทน	ถังขยะหรือที่รวมขยะมูลฝอยที่มีอยู่ในเขตเทศบาลฯ ที่อาศัยอยู่นั้นมี
จำนวนเพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอย		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude9	แทน	หากมีการจัดวางถังขยะแยกประเภทตามสถานที่ เพียงพอจะทำให้
ชุมชนเกิดพฤติกรรมทิ้งลงถังได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
attitude10	แทน	ศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลหรือคนที่รับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ท่านอาศัย
อยู่ให้ราคาซื้อในระดับราคาที่เหมาะสม		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
sn1	แทน	ครอบครัวมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
sn2	แทน	เพื่อนบ้านของคุณมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
sn3	แทน	เพื่อนร่วมงานมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
sn4	แทน	บุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
sn5	แทน	กฎระเบียบข้อบังคับของชุมชนมีผลทำให้แยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
sn6	แทน	ฉันรู้สึกกดดันจากคนรอบข้างและเพื่อนของฉันถ้าไม่แยกขยะก่อนทิ้ง
		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc1	แทน	การแยกขยะก่อนทิ้งในชีวิตประจำวันง่าย

		กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc2	แทน	กิจกรรมในวันหยุดทำให้การแยกขยะก่อนทิ้งสะดวก กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc3	แทน	โครงการแยกขยะก่อนทิ้งดี กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc4	แทน	ถ้าหากคุณแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อนของคุณจะแยกขยะก่อนทิ้ง กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc5	แทน	ถ้าหากแยกขยะก่อนทิ้งทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจะแยกขยะ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc6	แทน	หากได้รับการอบรมเกี่ยวกับการแยกขยะที่ถูกวิธีจะสามารถแยกขยะ ก่อนทิ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
pbc7	แทน	หากมีกฎระเบียบข้อบังคับให้แยกขยะจะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
Itt1	แทน	มีความตั้งใจจะแยกขยะก่อนนำไปทิ้งทุกครั้งเพราะมันทำให้ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
Itt2	แทน	หากสำนักงานหรือชุมชนมีโครงการแยกขยะก่อนนำไปทิ้งตั้งใจจะ เข้าร่วม
		โครงการ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
Itt3	แทน	จะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
Itt4	แทน	จะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะมันทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขาย ขยะรีไซเคิล กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
Itt5	แทน	จะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งถ้าเกิดมีการเก็บค่าขยะตามน้ำหนักเพราะมัน ทำให้เสียค่าจัดการขยะน้อยลง กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
youfeel	แทน	รู้สึกผิดเมื่อไม่ได้แยกขยะก่อนทิ้ง กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
ItakeEn	แทน	การแยกขยะก่อนทิ้งของไม่ได้ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
everyEn	แทน	แต่ละคนมีหน้าที่ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น

takeEnbad	แทน	ไม่รู้ว่าจะอยู่ที่ไหนทุกวันจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
plareturn	แทน	รู้ว่าพลาสติกทั้งหมดสามารถนำรีไซเคิลได้ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
verynoImportant	แทน	เนื่องจากมีทรัพยากรมากมายที่สามารถนำมาใช้ ได้การแยกขยะจึงไม่มี ความสำคัญ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
bottle	แทน	การแยกพลาสติกออกจากขวดพลาสติกและขวดแก้ว ช่วยเรื่องการคัดแยกขยะ ก่อนทิ้ง กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
binclassify	แทน	การมีถังขยะแยกประเภทที่เห็นได้ง่ายมีผลต่อการแยกขยะ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น
nearclassify	แทน	จะแยกขยะหากมีถังแยกประเภทอยู่ใกล้ๆบริเวณที่จะทิ้งขยะ กำหนดให้ 1 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง 0 = อื่น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขยายแยกขยะในชุมชนเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 ครัวเรือน ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์
3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

จากการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเพศหญิง(ร้อยละ 76.75) มากกว่าเพศชาย(ร้อยละ 23.25) และประมาณร้อยละ 53 มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 25.50) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว(ร้อยละ 24.25) และเป็นอาสาสมัครขององค์กร (ร้อยละ 14.75) ซึ่งองค์กรที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่คือจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ(ร้อยละ 94.952) โดยผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 36 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 41.25) (ค่าเฉลี่ยจำนวนปีที่รับการศึกษาประมาณ 13.2 ปี) ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 17,638.00 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ประมาณ 4 คน ส่วนใหญ่พักอาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลา 17.4 ปี และลักษณะบ้านที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว (ร้อยละ 62.00) ตาราง 4.1 และตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	307	76.75
ชาย	93	23.25
รวม	400	100.00
สถานะสมรส		
โสด	212	53
สมรส	153	38.25
หม้าย	35	8.75
รวม	400	100.00
อาชีพ		
รับราชการ	102	25.50
เกษตรกรกรรม	8	2.00
พนักงานบริษัท	33	8.25
รับจ้างทั่วไป	32	8.00
พนักงานโรงงาน	9	2.25
เกษียณ	5	1.25
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	11	2.75
ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว	97	24.25
นักเรียน/นักศึกษา	79	19.75
ว่างงาน/ไม่ทำงาน	4	1.00
พนักงานของรัฐ/ลูกจ้างรัฐบาล	20	5.00
รวม	400	100.00
ท่านเป็นอาสาสมัครในการทำกิจกรรม		
ไม่เป็น	341	85.25
เป็น	59	14.75
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรณีเป็นสมาชิกซื้อองค์กร		
จิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ	56	94.92
อื่นๆ	3	5.08
รวม	59	100.00

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	Std.
อายุ (ปี)	15	73	36.4	14.1
ระดับการศึกษา(ปี)	0	18	13.2	3.4
รายได้ครัวเรือน (บาทต่อเดือน)	2500	50000	17638	13915
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด (คน)	1	11	4	1.9
ระยะเวลาอาศัยในชุมชน (ปี)	.3	64	17.4	13.5

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมือง ประจวบคีรีขันธ์

สำหรับขยะในครัวเรือนสามารถแยกได้ 4 ประเภทดังนี้ ขยะย่อยสลายได้ ขยะแห้ง ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ซึ่งปริมาณขยะแต่ละประเภทอาจจะมากน้อยต่างกัน แต่ส่วนใหญ่จะมีขยะทุกประเภทในครัวเรือน จากตาราง 4.3 พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่มีขยะทั้ง 4 ประเภท จำนวน 342 ครัวเรือน (ร้อยละ 85.50) ซึ่งปริมาณขยะต่อวันไม่เกิน 2 กิโลต่อครัวเรือน จำนวน 306 ครัวเรือน (ร้อยละ 76.50) ครัวเรือนส่วนใหญ่มีถังขยะในครัวเรือน 1- 2 ถัง (ร้อยละ 63.00) และสำหรับถังขยะสาธารณะใกล้บ้านที่วางด้านหน้าปากซอยหรือระหว่างซอยที่ห่างจากบ้านประมาณแล้วแต่ลักษณะทำเลที่ตั้งของแต่ละครัวเรือน จากผลสำรวจพบว่าถังขยะสาธารณะใกล้บ้านมี 1-2 ถัง (ร้อยละ 70.50) จำนวนถังขยะสาธารณะใกล้บ้านมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของครัวเรือน (ร้อยละ 60.75) และมีการจัดเก็บขยะจากถังขยะสาธารณะทุกวัน (ร้อยละ 64.00) ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่นที่เกิดจากถังขยะสาธารณะรบกวน (ร้อยละ

74.75) และไม่มีปัญหาเรื่องความสะอาดบริเวณถังขยะสาธารณะ(ร้อยละ 64.00) จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปริมาณขยะเฉลี่ย 1.99 กิโลกรัมต่อวันต่อครัวเรือน ซึ่งแต่ละครัวเรือนมีจำนวนถังขยะเฉลี่ย 2.35 ถังต่อครัวเรือน และถังขยะสาธารณะใกล้บ้าน เฉลี่ย 2.33 ถัง)

ตารางที่ 4.3 ประเภทของขยะ จำนวนถังขยะ และการจัดการขยะ

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ครัวเรือนการแยกขยะประเภทใด		
ขยะย่อยสลายได้	6	1.50
ขยะแห้ง	4	1.00
ขยะรีไซเคิล	1	0.25
ขยะอันตราย	1	0.25
ขยะย่อยสลายได้+ขยะแห้ง	12	3.00
ขยะย่อยสลายได้+ขยะแห้ง+ขยะรีไซเคิล	28	7.00
ขยะย่อยสลายได้+ขยะรีไซเคิล	6	1.50
ขยะทุกประเภท	342	85.50
รวม	400	100.00
ปริมาณขยะในครัวเรือนต่อวัน		
ไม่เกิน 2 กิโลกรัม	306	76.50
ไม่เกิน 4 กิโลกรัม	51	12.75
ไม่เกิน 6 กิโลกรัม	38	9.50
ไม่เกิน 8 กิโลกรัม	5	1.25
รวม	400	100.00
จำนวนถังขยะในครัวเรือน		
1 – 2 ถัง	252	63.00
3 - 4 ถัง	127	31.75
5 - 6 ถัง	21	5.25
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนถังขยะสาธารณะใกล้บ้าน		
1 – 2 ถัง	282	70.50
3 - 4 ถัง	80	20.00
5 - 6 ถัง	24	6.00
7 – 8 ถัง	8	2.00
9 - 10 ถัง	6	1.50
รวม	400	100.00
จำนวนถังขยะสาธารณะปริมาณเพียงพอหรือไม่		
ไม่พอ	157	39.25
พอ	243	60.75
รวม	400	100.00
มีการจัดเก็บขยะทุกวัน		
ไม่ทุกวัน	144	36.00
ทุกวัน	256	64.00
รวม	400	100.00
ปัญหาเรื่องกลิ่นขยะรบกวน		
ไม่มี	299	74.75
มี	101	25.25
รวม	400	100.00
ปัญหาเรื่องความสะอาดรอบถังขยะ		
ไม่มี	256	64.00
มี	144	36.00
รวม	400	100.00

หมายเหตุ : ผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน

ตารางที่ 4.4 ปริมาณขยะ และจำนวนถังขยะในพื้นที่การศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	Std.
ปริมาณขยะในครัวเรือนต่อวัน	0.50	8.00	1.99	1.44
จำนวนถังขยะในครัวเรือน	1	6	2.35	1.13
จำนวนถังขยะสาธารณะใกล้บ้าน	1	10	2.32	1.77

จากตารางที่ 4.5 จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการแยกขยะจำนวน 250 ครัวเรือน(ร้อยละ 62.50) และไม่แยกขยะ จำนวน 150 ครัวเรือน(ร้อยละ 37.50) โดยกลุ่มครัวเรือนที่แยกขยะมีความถี่ในการแยกขยะทุกครั้ง จำนวน 79 ครัวเรือน(ร้อยละ 31.60) แยกบางครั้ง จำนวน 71 ครัวเรือน(ร้อยละ 28.40) แยกก่อนข้างบ่อ 63 ครัวเรือน(ร้อยละ 25.20) และแยกนานๆ ที่ จำนวน 37 ครัวเรือน(ร้อยละ 14.80)

ตารางที่ 4.5 พฤติกรรมการแยกขยะของครัวเรือน

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	(ครัวเรือน)	ร้อยละ
คนที่แยกขยะ		
ไม่แยก	150	37.5
แยก	250	62.5
รวม	400	100.00
คนแยกขยะตามเพศ		
ผู้หญิง	191	76.40
ผู้ชาย	59	23.60
รวม	250	100.00
ความถี่ในการแยก		
ไม่แยกเลย	150	37.5
แยกนานๆ ที่(14.80)*	37	9.25
แยกบางครั้ง(28.40)*	71	17.75
แยกก่อนข้างบ่อ(25.20)*	63	15.75
แยกทุกครั้ง(31.6)*	79	19.75
รวม	400	100.00

หมายเหตุ *ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงจำนวนร้อยละของครัวเรือนที่แยกขยะ (250ครัวเรือน)

จากตารางที่ 4.6 สำหรับกลุ่มตัวอย่างมีการแยกขยะ 250 ครั้วเรือน การแยกขยะที่ย่อยสลายได้ประเภทเศษอาหารมากที่สุด คือ 201 ครั้วเรือน (ร้อยละ 50.25) สำหรับขยะทั่วไปจะแยกถุงพลาสติกมากที่สุด (ร้อยละ 43.25) ส่วนขยะรีไซเคิลจะแยกขวด/แก้วพลาสติกมากที่สุด(ร้อยละ 52.00) และขยะอันตรายจะแยกหลอดไฟมากที่สุด (ร้อยละ 35.25) สำหรับขยะอันตรายบางครั้วเรือนก็การนำกรณีที่มีจุดทิ้งขยะแยกประเภทก็นำไปทิ้งในถังขยะแยกประเภทบางครั้วเรือนไม่มีจุดทิ้งขยะแยกประเภทก็จะนำไปทิ้งร่วมกับขยะทั่วไปแต่เพียงตั้งแยกให้เห็นชัดเจนว่าเป็นขยะอันตราย หรือบางครั้วเรือนยังเก็บไว้ที่บ้านเนื่องจากปริมาณน้อยยังไม่ได้นำไปทิ้ง

ตารางที่ 4.6 ประเภทขยะ

ประเภทขยะ	กรณีไม่แยกขยะ		กรณีแยกขยะ		รวม ร้อยละ
	ครั้วเรือน	ร้อยละ	ครั้วเรือน	ร้อยละ	
ขยะย่อยสลายได้					
เศษอาหาร	199	49.75	201	50.25	100
เศษผัก ผลไม้	315	78.75	85	21.25	100
ใบไม้	350	87.50	50	12.50	100
ขยะทั่วไป					
ถุงพลาสติก	227	56.75	173	43.25	100
กล่องโฟม	346	86.50	54	13.50	100
กล่องนม	347	86.75	53	13.25	100
แก้วพลาสติก	311	77.75	89	22.25	100
ช้อน/ช้อนพลาสติก	355	88.75	45	11.25	100
หลอดกาแฟ	356	89.00	44	11.00	100
เสื้อผ้า	357	89.25	43	10.75	100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเภทขยะ	กรณีไม่แยกขยะ		กรณีแยกขยะ		รวม
	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ	
ขยะรีไซเคิล					
ขวดแก้ว	259	64.75	141	35.25	100
กระดาษหนังสือ					
วารสาร	322	80.50	78	19.50	100
กระป๋องอลูมิเนียม	298	74.50	102	25.50	100
ขวด/แก้วพลาสติก	192	48.00	208	52.00	100
กระดาษลัง	301	75.25	99	24.75	100
กระดาษหนังสือพิมพ์	346	86.50	54	13.50	100
แบตเตอรี่รถยนต์	369	92.25	31	7.75	100
น้ำมันใช้แล้ว	364	91.00	36	9.00	100
ขยะอันตราย					
หลอดไฟ	259	64.75	141	35.25	100
ถ่ายไฟฉาย	316	79.00	84	21.00	100
กระป๋องสีสเปย์	348	87.00	52	13.00	100
ยาฆ่าแมลง	303	75.75	97	24.25	100
น้ำยาทำความสะอาด	351	87.75	49	12.25	100
แบตเตอรี่					
โทรศัพท์มือถือ	359	89.75	41	10.25	100
น้ำมันใช้แล้ว	358	89.50	42	10.50	100
แบตเตอรี่รถยนต์	391	97.75	9	2.25	100
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	368	92.00	32	8.00	100
ยาทาเล็บ/ล้างเล็บ	385	96.25	15	3.75	100
เครื่องสำอางหมดอายุ	388	97.00	12	3.00	100
น้ำยาข้อมผม	389	97.25	11	2.75	100

จากตารางที่ 4.7 - 4.8 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่แยกขยะ 250 ครั้วเรือน พบว่า สาเหตุหลักจากการแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด(ร้อยละ 33.60) รองลงมาคือเพื่อความสะดวกในการกำจัด (ร้อยละ 24.00) และคิดว่าการแยกขยะก่อนนำไปทิ้งทำให้เกิดผลดี มากที่สุดคือทำให้ขยะน้อยลง(ร้อยละ 43.20)และหลังจากมีการแยกขยะแล้วมีการนำขยะไปขาย 176 ครั้วเรือน (ร้อยละ 70.40) มากกว่าไม่ได้นำไปขาย 74 ครั้วเรือน(ร้อยละ 29.60) โดยรายได้จากการขายขยะสูงสุดไม่เกิน 600 บาทต่อเดือน(ร้อยละ 2.00)และต่ำสุด ไม่เกิน 100 บาทต่อเดือน(ร้อยละ 34.40) (โดยเฉลี่ยรายได้จากการขายขยะ 76.33 บาทต่อเดือนต่อครั้วเรือน)

ตารางที่ 4.7 สาเหตุการคัดแยกขยะและรายได้จากการคัดแยกขยะ

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	จำนวน (ครั้วเรือน)	ร้อยละ
สาเหตุที่แยกขยะก่อนทิ้ง(ตอบได้เพียงข้อเดียว)		
เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	84	33.60
เพื่อป้องกันอันตรายคนในครอบครัว	25	10.00
เพื่อป้องกันอันตรายผู้จัดเก็บ	11	4.40
เพื่อสะดวกในการกำจัด	60	24.00
เพื่อนำไปจำหน่าย	45	18.00
เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่	7	2.80
เพื่อนำไปบริจาค	4	1.60
เพื่อความเป็นระเบียบ	11	4.40
เพื่อนำไปทำปุ๋ย	3	1.20
รวม	400	100.00
การแยกขยะก่อนนำไปทิ้งเกิดผลดี(ตอบได้เพียงข้อเดียว)		
ทำให้ขยะลดน้อยลง	108	43.20
ลดภาระของหน่วยงานที่จัดเก็บขยะ	73	29.20
ขยะที่คัดแยกมาแล้วนำไปขายให้ร้านซื้อของเก่าได้	67	26.80
อื่นๆ	2	0.80

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
นำขยะไปขายหรือไม่		
ขาย	176	70.40
ไม่ขาย	74	29.50
รวม	250	100.00
รายได้ต่อเดือนจากการขายขยะ		
รายได้เป็นศูนย์(แยกแต่ไม่มีการขาย)	74	29.60
รายได้ไม่เกิน 100	86	34.40
รายได้ไม่เกิน 200	52	20.80
รายได้ไม่เกิน 300	15	6.00
รายได้ไม่เกิน 400	11	4.40
รายได้ไม่เกิน 500	7	2.80
รายได้ไม่เกิน 600	5	2.00
รวม	250	100.00
นำขยะไปขายโดยวิธีการใด		
ไม่มีการขายขยะ	74	56.00
มีชาเล้งมารับซื้อขยะถึงหน้าบ้าน	96	24.00
นำขยะไปจำหน่ายที่ร้านรับซื้อของเก่า	80	20.00
รวม	250	100.00

ตารางที่ 4.8 รายได้จากการขายขยะเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน

ข้อมูลส่วนบุคคล	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	Std.
รายได้จากการขายขยะเฉลี่ยต่อเดือน	0.00	600	76.33	125.16

จากตารางที่ 4.9 สาเหตุหลักของการไม่แยกขยะเนื่องจากครัวเรือนเห็นว่าเมื่อแยกขยะแล้วไม่สามารถนำไปทิ้งในถังขยะแยกประเภทได้ 139 ครัวเรือน (ร้อยละ 34.75) มากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ไม่สะดวกในการแยกขยะก่อนทิ้ง 126 ครัวเรือน (ร้อยละ 31.50) สำหรับการจัดการขยะในครัวเรือน

ส่วนใหญ่ครัวเรือนจะนำขยะไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะของชุมชน(ร้อยละ 42.00) มากกว่า ใส่ถุงดำมัดไว้หน้าบ้านรอให้รถเก็บขยะมาเก็บ (ร้อยละ 21.50)

ตารางที่ 4.9 สาเหตุที่ครัวเรือนไม่แยกขยะ และการจัดการขยะของครัวเรือน

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	ครัวเรือน	ร้อยละ
สาเหตุที่ไม่แยกขยะก่อนทิ้ง(ตอบได้เพียงข้อเดียว)		
แยกทุกครั้ง	50	12.5
ไม่สะดวกในการแยกขยะ	126	31.5
ไม่รู้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการคัดแยกขยะ	5	1.25
ไม่มีถังขยะให้ทิ้งแยกประเภทหลังจากแยก	139	34.75
คนอื่นก็ไม่มีการแยก	6	1.50
ไม่มีกฎระเบียบบังคับ ไม่มีบทลงโทษ	12	3.00
ไม่รู้จะแยกทำไมเพราะไม่ได้นำไปขาย	9	2.25
ถังขยะแยกประเภทอยู่ไกล	19	4.75
ไม่มีเวลา	34	8.50
รวม	400	100
การจัดการขยะทั่วไปในครัวเรือน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะชุมชน	168	42.00
ใส่ถุงดำมัดไว้หน้าบ้านรอให้รถเก็บขยะมาเก็บ	86	21.5
ฝังกลบ	2	0.50
เผา	15	3.75
ทิ้งในแม่น้ำ	1	0.25
ทิ้งให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ	7	0.50
อื่นๆ	43	10.75
นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะชุมชน ใส่ถุงดำมัดไว้หน้าบ้านรอให้รถเก็บขยะมาเก็บ	48	12.00
นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะชุมชน และเผา	17	4.25
นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะชุมชนทิ้งให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ	13	3.25
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.10 จากกลุ่มตัวอย่าง 400 ครั้วเรือน พบว่าชุมชนมีการตั้งถังขยะแยกประเภท มีเพียง 88 ครั้วเรือน (ร้อยละ 22.00) ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีที่ตั้งถังขยะแยกประเภท (ร้อยละ 78.00) ในกรณี ที่มีที่ตั้งถังขยะแยกประเภทมี 73 ครั้วเรือน (ร้อยละ 82.95) ที่ทราบว่าตั้งอยู่ที่ใดและเส้นทางไป ซึ่ง ระยะทางจากที่พักไปยังจุดทิ้งขยะแยกประเภทส่วนใหญ่ไม่เกิน 500 เมตร (ร้อยละ 13.75) และกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าระยะทางของจุดทิ้งขยะควรห่างจากบ้านพักไม่เกิน 500 เมตร (ร้อยละ 79.75) เป็นระยะที่เหมาะสมในการกำหนดจุดตั้งถังขยะแยกประเภท ส่วนอีก 15 ครั้วเรือนทราบเพียงว่ามีที่ตั้ง ถังขยะแยกประเภทแต่ไม่ทราบว่าตั้งอยู่ที่ใดและไม่ทราบเส้นทางไป และหากมีการจัดสถานที่ตั้ง ถังขยะแยกประเภทในชุมชนใกล้บ้าน คนจะนำไปทิ้งแน่นอน 336 ครั้วเรือน (ร้อยละ 84.00) สำหรับ สถานที่วางถังขยะแยกประเภทเพิ่มเติม ส่วนใหญ่ให้วางจุดเดียวกับถังขยะทั่วไป 193 ครั้วเรือน (ร้อยละ 48.25) มากกว่าร้านสะดวกซื้อ 7-11 /ซีเจ 91 ครั้วเรือน (ร้อยละ 22.75)

ตารางที่ 4.10 ระยะทางที่ตั้งถังขยะระหว่างครั้วเรือนที่แยกขยะ และครั้วเรือนไม่แยกขยะ

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	ครั้วเรือนที่ แยกขยะ	ครั้วเรือนที่ไม่ แยกขยะ	รวม
ชุมชนของคุณมีที่ตั้งถังขยะแยกประเภทหรือไม่			
ไม่มี	183(73.20)	129(86.00)	312(78.00)
มี	67(26.80)	21(14.00)	88(22.00)
รวม	250(100)	150(100)	400(100)
คุณทราบสถานที่ตั้งและเส้นทางไปจุดที่ตั้งถังขยะแยก ประเภทหรือไม่			
ทราบ	61	12	73
ไม่ทราบ	6	9	15
รวม	67	21	88
บ้านของคุณอยู่ไกลจากจุดทิ้งขยะแยกประเภทเป็น ระยะทางเท่าใด			
0 เมตร	189	138	327
ไม่เกิน 500 เมตร	49	6	55
ไม่เกิน 1000 เมตร	11	5	16
ไม่เกิน 2000 เมตร	1	1	2
รวม	250	150	400

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงร้อยละ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	ครัวเรือนที่ แยกขยะ	ครัวเรือนที่ ไม่แยกขยะ	รวม
ระยะทางของจุดทิ้งขยะควรห่างจากบ้านพักเท่าไร			
ไม่เกิน 500 เมตร	200	119	319
ไม่เกิน 1000 เมตร	44	30	74
ไม่เกิน 2000 เมตร	6	1	7
รวม	250	150	400
หากมีถังขยะแยกประเภทใกล้บ้านจะนำไปทิ้งหรือไม่			
นำไปทิ้งแน่นอน	229	107	336
ไม่นำไปทิ้ง	5	5	10
ไม่แน่ใจ	16	38	54
รวม	250	150	400
หากมีการจัดวางถังขยะแยกประเภทเพิ่มเติมท่าน ต้องการให้วางที่ใด			
ที่ทำการ อบต./เทศบาล	15	10	25
จุดเดียวกับขยะทั่วไป	131	62	193
สถานีบริการน้ำมันใกล้บ้าน	3	1	4
ร้านสะดวกซื้อ 7-11 /ซีเจ	42	49	91
โรงเรียน	10	4	14
สวนสาธารณะ	16	8	24
หน่วยงานราชการทุกแห่ง	16	8	24
อื่นๆ ชายทะเล	17	8	25
รวม	250	150	400

จากตารางที่ 4.11 กรณีที่เทศบาลมีการจัดเก็บขยะตามน้ำหนักของขยะที่ทิ้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย 210 ครัวเรือน(ร้อยละ 52.50) มากกว่าไม่เห็นด้วย 190 ครัวเรือน(ร้อยละ 47.50) ซึ่งครัวเรือนที่ไม่เห็นด้วยเป็นครัวเรือนที่แยกขยะ 109 ครัวเรือนและครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ 81 ครัวเรือนส่วนใหญ่เพราะว่าครัวเรือนเห็นว่าเทศบาลมีการจัดเก็บค่าเก็บขยะหรือมีการเสียภาษีอยู่แล้ว ร้อยละ 47.37) ส่วนสาเหตุอื่น ๆ เช่น กรณีที่ไม่เห็นด้วยเพราะเห็นว่าหากจัดเก็บตามน้ำหนักขยะก็ควรมีการเก็บค่าธรรมเนียมโดยการแยกประเภทของขยะด้วย หรือกรณีที่ไม่เห็นด้วยเพราะคิด

ว่าจะทำให้เกิดความยุ่งยาก เช่น ต้องมาเก็บขยะมาแยกแล้วต้องมารอ และกรณีไม่เห็นด้วยเพราะเวลาอาจไม่ตรงกันคือ บางคนทำงานตอนกลางวันบางคนทำงานตอนกลางคืน ต้องมารอคอยว่ารถเก็บขยะจะมาเวลาไหนอาจทำให้ไม่สะดวก เป็นต้น กรณีมีการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งครัวเรือนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเต็มที่ (ร้อยละ 67.00) หรือหากมีการออกกฎหมายลงโทษคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ครัวเรือนส่วนใหญ่คิดว่าสามารถลดการทิ้งขยะลงได้มาก(ร้อยละ 50.50)

ตารางที่ 4.11 ทิศนคติของครัวเรือนต่อมาตรการในการจัดการขยะระหว่างครัวเรือนที่แยกขยะและครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	ครัวเรือนที่แยกขยะ	ครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ	รวม
ถ้าเทศบาลเก็บขยะตามน้ำหนักรถของขยะที่ทิ้ง			
เห็นด้วย	141	69	210
ไม่เห็นด้วย	109	81	190
รวม	250	150	400
เหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับการเก็บขยะตามน้ำหนักรถของขยะที่ทิ้ง			
ไม่เห็นด้วยเพราะหน้าที่รัฐ	12	10	22
ไม่เห็นด้วยเพราะเรียกเก็บอยู่แล้ว/เสียภาษีแล้ว	53	37	90
ไม่เห็นด้วยเพราะต้องเก็บค่าธรรมเนียมแยกตามประเภทขยะด้วย	4	8	12
ไม่เห็นด้วยเพราะยุ่งยากเพิ่มภาระให้ประชาชน	8	6	14
ไม่เห็นด้วยเพราะเศรษฐกิจไม่ดีอย่าเพิ่งเก็บ	4	3	7
ไม่เห็นด้วยเพราะแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ	1	3	4
ไม่เห็นด้วยเพราะเวลาอาจไม่ตรงกัน	2	4	6
ไม่เห็นด้วยเพราะอาจเกิดการโกง	12	3	15
ไม่เห็นด้วยเพราะระบบของไทยยังไม่พร้อม	12	3	15
ไม่เห็นด้วยเพราะต้องให้ความรู้ก่อน	1	4	5
รวม	109	81	190
หากมีการรณรงค์การคัดแยกขยะท่านจะให้ความร่วมมือหรือไม่			
ให้ความร่วมมือเต็มที่	188	80	268
ร่วมมือบ้างตามโอกาส	62	67	129
ไม่ให้ความร่วมมือ	-	3	3
รวม	250	150	400

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อมูลการคัดแยกขยะ	ครัวเรือน	ครัวเรือนที่ไม่	รวม
	ที่แยกขยะ	แยกขยะ	
ถ้าออกกฎหมายลงโทษคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่คุณคิดว่า จะทำให้ลดการทิ้งหรือไม่			
ลดลงได้มาก	137	65	202
ลดลงไม่มากนัก	87	57	144
ไม่มีความคิดเห็น	26	28	54
รวม	250	150	400

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยของแบบจำลองโลจิสติก (Logistic model) ใดๆก็ตามก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองโลจิสติก การศึกษาได้ทำการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระเพื่อทดสอบปัญหา Collinearity โดยทำการตัดตัวแปรที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ออกจากโมเดล เช่น ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับรายได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า 0.5 เป็นต้น ดังรายละเอียดตารางที่ 4.12 และเมื่อจัดการกับปัญหา collinearity แล้ว หลักเกณฑ์ในการเลือกโมเดลด้วย พิจารณาจากค่า AIC ต่ำที่สุด

จากการวิเคราะห์โมเดลที่ให้ค่า AIC ต่ำสุดเท่ากับ 301.16 และมีค่า Pseudo $R^2 = 0.4688$ แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ประมาณร้อยละ 46.88 และเมื่อพิจารณา LR test พบว่าค่า มีค่า Chi-square เท่ากับ 248.09 และค่า (Prob > chi2) เท่ากับ 0.000 มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่าในแบบจำลองมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 (ความเชื่อมั่น 95%) สรุปได้ว่าแบบจำลองนี้มีตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อ การคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยซึ่งตัวแปรอิสระบางตัวที่สามารถนำไปใช้พยากรณ์การคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้ ดังรายละเอียดตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ของระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัย

ตัวแปร	sex	age	yedu	income	quawast	inc_buy	attitude2	attitude4	sn2	pbc1
sex	1									
age	0.152	1								
yedu	-0.054	0.259	1							
income	0.022	0.516	0.510	1						
quawast	0.080	-0.094	-0.102	-0.057	1					
inc_buy	0.015	-0.045	-0.065	-0.064	0.096	1				
attitude2	0.033	0.210	0.113	0.205	-0.064	-0.102	1			
attitude4	0.048	0.160	0.110	0.065	-0.095	0.083	-0.028	1		
sn2	-0.081	0.025	-0.045	-0.057	0.006	0.029	-0.105	0.228	1	
pbc1	-0.053	0.047	0.054	0.008	0.000	0.105	-0.034	0.285	0.417	1

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโลจิสติกของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัย

จากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ สามารถสร้างตัวแบบของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

กำหนดให้ $\text{Ln}(\text{odds ratio})^*$ คือ ความน่าจะเป็นการแยกขยะของครัวเรือน

1 คือ เมื่อครัวเรือนแยกขยะ และ

0 คือ เมื่อครัวเรือนไม่แยกขยะ

สมการที่ (4.1)

$$\text{Ln}(\text{odds ratio})^* = -2.118 - 0.214 \text{ sex} + 0.018 \text{ age} + 0.057 \text{ yedu} - 0.036 \text{ quawast} + 0.044 \text{ inc_buy}^{***} \\ + 0.304 \text{ hawwast} - 1.274 \text{ attitude2}^{***} + 0.998 \text{ attitude4}^{***} + 1.954 \text{ sn2}^{**}$$

กำหนดให้ $\text{Ln}(\text{odds ratio})^{**}$ คือ ความน่าจะเป็นการแยกขยะทุกครั้งของครัวเรือนที่แยกขยะ

1 คือ เมื่อแยกขยะทุกครั้ง และ

0 คือ กรณีอื่นๆ(แยกนานๆที, แยกบางครั้ง, แยกค่อนข้าง

บ่อย)

สมการที่ (4.2)

$$\text{Ln(odds ratio)**} = -4.360 - 0.177 \text{ sex} + 0.022 \text{ age} + 0.123 \text{ yedu} - 0.138 \text{quawast} + 0.043 \text{ inc_buy***} \\ + 0.303 \text{hawwast} - 1.64 \text{ attitude2***} + 0.957 \text{ attitude4***} + 1.088 \text{ sn2**}$$

จากสมการที่ (4.1) อธิบายได้ว่า ผลการศึกษา พบว่า จากโมเดลตัวแปรที่มีนัยสำคัญมากที่สุด คือ รายได้จากการแยกขยะ โดยเมื่อรายได้จากการแยกขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.002 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนปัจจัยอื่นที่ส่งให้ครัวเรือนมีแนวโน้มแยกขยะเพิ่มขึ้น ได้แก่ ทักษะการที่เพื่อนบ้านมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง โดยการที่มีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านแยกขยะก่อนทิ้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.048 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 และการที่มีทัศนคติว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเมื่อมีเห็นด้วยว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้งเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.041 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 ในขณะที่การมีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะลดลงประมาณร้อยละ 0.084 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 โดยที่ตัวแปรเศรษฐกิจสังคม เช่น เพศ อายุ และการศึกษา เป็นต้น ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะ ดังรายละเอียดตารางที่ 4.13

เมื่อพิจารณาในกรณีที่แยกทุกครั้ง(สมการที่ 4.2) พบว่า ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม มีผลต่อการแยกขยะคือ เมื่ออายุเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.003 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และการศึกษา เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.003 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 รายได้จากการแยกขยะ โดยเมื่อรายได้จากการแยกขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.001 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนปัจจัยอื่นที่ส่งให้ครัวเรือนมีแนวโน้มแยกขยะเพิ่มขึ้น ได้แก่ การที่เพื่อนบ้านมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง โดยการที่มีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านแยกขยะก่อนทิ้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.189 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 และการที่มีทัศนคติว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเมื่อมีเห็นด้วยว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.140 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ดังรายละเอียดตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 Marginal Effect ของแบบจำลองโลจิท

ตัวแปร	dy/dx			
	y=แยกขยะ (Model A)		y=แยกขยะทุกครั้ง (Model B)	
เพศ(sex)	-0.011	(0.599)	-0.022	(0.591)
อายุ(ปี)(age)	0.001	(0.204)	0.003	** (0.038)
ระดับการศึกษา(ปี)(edu)	0.003	(0.320)	0.016	*** (0.006)
ปริมาณขยะที่ผลิตในครัวเรือน(quawast)	-0.002	(0.760)	-0.018	(0.217)
รายได้จากการแยกขยะ(inc_buy)	0.002	*** (0.003)	0.001	*** (0.000)
การจัดการขยะทั่วไปในครัวเรือน(howwast)	0.014	(0.365)	-0.039	(0.287)
การที่เพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย(attitude2)	-0.084	* (0.087)	-0.021	(0.618)
ทุกคนมีหน้าที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง(attitude4)	0.041	* (0.078)	0.140	*** (0.002)
เพื่อนบ้านของคุณมีส่วนทำให้แยกขยะก่อน ทิ้ง(sn2)	0.048	* (0.058)	0.189	* (0.058)
Prob > chi2	0.000		0.000	
AIC	301.159		356.567	

หมายเหตุ 1. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

2. ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง p-value

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแยกขยะในครัวเรือน ของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในบทที่ผ่านมาผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ 76.75) มากกว่าเพศชาย(ร้อยละ 23.25) และประมาณร้อยละ 53 มีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 25.50) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว(ร้อยละ 24.25) และเป็นอาสาสมัครขององค์กร (ร้อยละ 14.75) ซึ่งองค์กรที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่คือจิตอาสาทำความดีเพื่อพ่อ(ร้อยละ 94.952) โดยผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 36 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 41.25) (ค่าเฉลี่ยจำนวนปีที่รับการศึกษาประมาณ 13.2 ปี) ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 17,638.00 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ประมาณ 4 คน ส่วนใหญ่พักอาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลา 17.4 ปี และลักษณะบ้านที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว (ร้อยละ 62.00)

1.2 พฤติกรรมการแยกขยะพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่จากกลุ่มตัวอย่างมีการแยกขยะร้อยละ 62.50 และไม่แยกขยะ ร้อยละ 37.50 มีความถี่ในการแยกขยะทุกครั้ง ร้อยละ 31.60 แยกบางครั้ง ร้อยละ 28.40 แยกค่อนข้างบ่อย ร้อยละ 25.20 และแยกนานๆ ที ร้อยละ 14.80 ครัวเรือนมีปริมาณขยะต่อวันไม่เกิน 2 กิโล ร้อยละ 76.50 มีถังขยะในครัวเรือน 1-2 ถัง ร้อยละ 63.00 และมีถังขยะสาธารณะใกล้บ้าน 1-2 ถัง ร้อยละ 70.50 จำนวนถังขยะสาธารณะใกล้บ้านมีปริมาณเพียงพอ (ร้อยละ 60.75) มีการจัดเก็บขยะทุกวัน(ร้อยละ 64.00) ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเรื่องกลิ่นขยะรบกวน (ร้อยละ 74.75) และไม่มีปัญหาเรื่องความสะอาดบริเวณถังขยะสาธารณะ(ร้อยละ 64.00) (ปริมาณขยะเฉลี่ย 1.99 กิโลกรัมต่อวันต่อครัวเรือน ซึ่งแต่ละครัวเรือนมีจำนวนถังขยะเฉลี่ย 2.35 ถังต่อครัวเรือน และถึงขยะสาธารณะใกล้บ้าน เฉลี่ย 2.33 ถัง)

สำหรับครัวเรือนที่แยกขยะก่อนทิ้งมีการแยกขยะประเภทเศษอาหารมากที่สุด ร้อยละ 50.25 สำหรับขยะทั่วไปจะแยกถุงพลาสติกมากที่สุด (ร้อยละ 43.25) ส่วนขยะรีไซเคิลจะแยกขวด/แก้วพลาสติกมากที่สุด(ร้อยละ 52.00) และขยะอันตรายจะแยกหลอดไฟมากที่สุด (ร้อยละ 35.25) สาเหตุหลักจากการแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ร้อยละ 33.60 และคิดว่าการแยกขยะก่อนนำไปทิ้งทำให้เกิดผลดี มากที่สุดคือ ทำให้ขยะน้อยลง(ร้อยละ 43.20)และหลังจากมีการแยกขยะแล้วมีการนำขยะไปขาย ร้อยละ 70.40 โดยมีรายได้จากการขายขยะสูงสุดไม่เกิน 600 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 2.00 โดยเฉลี่ยรายได้จากการขายขยะ 76.33 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน สาเหตุหลักที่ครัวเรือนไม่แยกขยะเพราะเมื่อแยกขยะแล้วไม่สามารถนำไปทิ้งในถังขยะแยกประเภทได้ ร้อยละ 34.75 เนื่องจากชุมชนมีการตั้งถังขยะแยกประเภท มีเพียง 88 ครัวเรือน (ร้อยละ 22.00) ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีที่ตั้งถังขยะแยกประเภท (ร้อยละ 78.00) ครัวเรือนที่ทราบว่าตั้งอยู่ที่ใดและเส้นทางไปจุดทิ้งขยะแยกประเภท มี 73 ครัวเรือน(ร้อยละ 82.95) ระยะทางจากที่พักไปยังจุดทิ้งขยะแยกประเภทส่วนใหญ่ไม่เกิน 500 เมตร(ร้อยละ 13.75) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าระยะทางของจุดทิ้งขยะควรห่างจากบ้านพักไม่เกิน 500 เมตร(ร้อยละ 79.75) เป็นระยะที่เหมาะสมในการกำหนดจุดตั้งถังขยะแยกประเภท หากมีการจัดสถานที่ตั้งถังขยะแยกประเภทในชุมชนใกล้บ้าน จะคนนำไปทิ้งแน่นอน ร้อยละ 84.00 สำหรับสถานที่วางถังขยะแยกประเภทเพิ่มเติม ส่วนใหญ่ให้วางจุดเดียวกับถังขยะทั่วไป ร้อยละ 48.25 มากกว่าร้านสะดวกซื้อ 7-11 /ซีเจ 91 ครัวเรือน ร้อยละ 22.75

กรณีที่เทศบาลมีการจัดเก็บขยะตามน้ำหนักของขยะที่ทิ้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย 210 ครัวเรือน(ร้อยละ 52.50) มากกว่าไม่เห็นด้วย 190 ครัวเรือน(ร้อยละ 47.50) ซึ่งครัวเรือนที่ไม่เห็นด้วยส่วนใหญ่เพราะว่าครัวเรือนเห็นว่าเทศบาลมีการจัดเก็บค่าเก็บขยะหรือมีการเสียภาษีอยู่แล้ว ร้อยละ 47.37) กรณีที่มีการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งครัวเรือนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเต็มที่ (ร้อยละ 67.00) หรือหากมีการออกกฎหมายลงโทษคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ครัวเรือนส่วนใหญ่คิดว่าสามารถลดการทิ้งขยะลงได้มาก(ร้อยละ 50.50)

1.3 ปัจจัยที่มีผลการแยกขยะของครัวเรือน ผลการทดสอบสมการถดถอยเชิงโลจิสติกของแบบจำลอง พบว่า จากโมเดลตัวแปรที่นัยสำคัญมากที่สุดต่อการแยกขยะ คือ รายได้จากการแยกขยะ โดยเมื่อรายได้จากการแยกขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.002 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ปัจจัยที่ส่งผลบวกต่อการแยกขยะของครัวเรือน คือ ทักษะคิดที่เห็นว่าเพื่อนบ้านมีส่วนให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเมื่อมีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านของคุณแยกขยะก่อนทิ้งเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.048 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 และทัศนคติที่คิดว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเมื่อมีทัศนคติว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะ

แยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.041 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 ในขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแยกขยะของครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญคือ การที่คิดว่าเพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย โดยเมื่อมีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะลดลงประมาณร้อยละ 0.084 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 โดยที่ตัวแปรเศรษฐกิจสังคม เช่น เพศ อายุ และการศึกษา ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะ

เมื่อพิจารณาในกรณีที่แยกทุกครั้งพบว่า ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อการแยกขยะคือ เมื่ออายุเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.003 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และการศึกษา เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.003 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 รายได้จากการแยกขยะ โดยเมื่อรายได้จากการแยกขยะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.001 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนปัจจัยอื่นที่ส่งให้ครัวเรือนมีแนวโน้มแยกขยะเพิ่มขึ้น ได้แก่ การที่เพื่อนบ้านมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้ง โดยการที่มีทัศนคติว่าเพื่อนบ้านแยกขยะก่อนทิ้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.189 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 และการที่มีทัศนคติว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง โดยเมื่อมีทัศนคติว่าทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนจะแยกขยะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.140 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมการแยกขยะของครัวเรือน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแยกขยะของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาได้แบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 2 หัวข้อดังนี้

2.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น เพศ อายุ การศึกษา ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมะศิริ นิชชากร(2546) ที่กล่าวว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัย แตกต่างกันมีพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน และตรงกันข้ามกับผลการศึกษาของจรรยา ปานพรม (2554) ที่ระบุว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอายุ ระดับการศึกษาซึ่งอาจจะเกิดจากกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุแตกต่างกัน ในส่วนของทั้งด้านเพศ อายุ การศึกษา แต่หากพิจารณาเฉพาะกลุ่มที่แยกขยะทุกครั้งพบว่าปัจจัยทางด้าน

เศรษฐกิจและสังคม คือ อายุ และการศึกษามีความสัมพันธ์หรือมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับ 0.01

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมคัดแยกขยะ 1)ทัศนคติการที่เพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย ทำให้มีการคัดแยกขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยลดลง 2) ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง และ 3) เพื่อนบ้านของคุณมีส่วนทำให้แยกขยะก่อนทิ้ง ทำให้มีการคัดแยกขยะของครัวเรือนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ไม่ใช่เงิน(non-monetary factor) ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะเช่นกัน

สำหรับปัจจัยเรื่องรายได้จากการแยกขยะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะของงานศึกษานี้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมลฤดี ตรีวิทย์(2555) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการคัดแยกขยะชุมชน พบว่า รายได้จากการแยกขยะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ซึ่งรายได้นี้นับเป็นตัวกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้เพื่อขายยังมีรายได้เยอะ โอกาสแยกขยะก็จะมาก โดยผู้ที่มีการขายขยะที่คัดแยกได้ในระดับมากมีโอกาที่จะมีพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมากเป็น 5.8 เท่าของผู้ที่มีรายได้จากการขายขยะที่คัดแยกได้ในระดับน้อย

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมีทั้งปัจจัยทางการเงิน (monetary factor) ซึ่งก็คือ รายได้จากการขายขยะ และปัจจัยที่ไม่ใช่ทางการเงิน (non-monetary factor) ได้แก่ ทัศนคติเกี่ยวกับการแยกขยะ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติการที่เพื่อนบ้านไม่แยกขยะเลย ทัศนคติที่ว่าทุกคนมีหน้าที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง และทัศนคติที่ว่าเพื่อนบ้านแยกขยะก่อนทิ้ง ดังนั้น เราสามารถส่งเสริมให้ครัวเรือนแยกขยะได้จาก

3.1 จากข้อค้นพบว่า รายได้จากการแยกขยะเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญ คือ เมื่อรายได้จากการแยกขยะเพิ่มขึ้นครัวเรือนก็จะมีการแยกขยะมากขึ้น ดังนั้น ภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแลในเรื่องราคารับซื้อขยะ โดยพยายามพยุงราคาไม่ให้ต่ำเกินไป เช่น ควรห้ามไม่ให้มีการนำเข้าขยะรีไซเคิลอย่างที่ผ่านมา เพราะส่งต่อราคารับซื้อขยะรีไซเคิลภายในประเทศ ส่งผลลดแรงจูงใจของครัวเรือนในการแยกขยะ เป็นต้น

3.2 การที่พฤติกรรมของเพื่อนบ้านส่งผลต่อพฤติกรรมของครัวเรือนในการแยกขยะ ดังนั้น เทศบาลอาจส่งเสริมให้มีรางวัลหรือจัดงานเกี่ยวกับการแยกขยะ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครัวเรือนอื่นเห็นว่าการแยกขยะแล้วได้รับการชมเชย ยกย่อง และให้รางวัลกับครัวเรือนที่แยกขยะ

เพื่อเป็นตัวอย่างกับครัวเรือนอื่น เพราะถ้าเมื่อมีครัวเรือนแยกขยะจำนวนมากน่าจะส่งผลให้ครัวเรือนที่เหลือแยกขยะตามไปด้วย

3.3 จากข้อมูลการสำรวจครัวเรือนพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่เห็นด้วย (ร้อยละ 52.50) ในการจัดเก็บขยะตามน้ำหนักของขยะที่ทิ้ง ซึ่งถือเป็นสัญญาณที่ดี ภาครัฐอาจริเริ่มโครงการที่จะจัดเก็บขยะตามน้ำหนักเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ครัวเรือนแยกขยะ และนำไปสู่ลดจำนวนขยะครัวเรือนลงในที่สุด และหามาตรการให้กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยให้เห็นด้วยกับวิธีการดังกล่าวโดยอาจจัดระบบการจัดการที่สะดวกลดขั้นตอนความยุ่งยาก ทำให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน โดยให้ครัวเรือนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการและวางแผน

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาวิจัยเรื่องการคัดแยกขยะด้วยการเก็บข้อมูลปริมาณขยะจริง จากมาตรการแทรกแซงที่จะทดสอบเพื่อทดสอบว่ามาตรการใดมีผลต่อการแยกขยะจริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติ มีศิริ. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน. การค้นคว้าอิสระ, สืบค้นจาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5803010486_5494_5003.pdf.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2544). **เกณฑ์ มาตรฐาน และแนวทางจัดการขยะมูลฝอยชุมชน**. สืบค้นจาก [http:// infofile.pcd.go.th/waste/CopMuniWaste.pdf?CFID=278451&CFTOKEN=34156943](http://infofile.pcd.go.th/waste/CopMuniWaste.pdf?CFID=278451&CFTOKEN=34156943).
- กรมควบคุมมลพิษ.(2559). **คู่มือประชาชนการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและเพิ่มมูลค่า**. สืบค้นจาก <http://infofile.pcd.go.th/waste/3Rs.pdf?CFID=437310&CFTOKEN=72406475>.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2559). รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศ ปี พ.ศ 2559 (จังหวัดที่มีวิกฤตปัญหาด้านขยะมูลฝอยตกค้าง หน้า 28) สืบค้นจาก <https://data.opendevlopmentmekong.net/th/dataset/3a2a9e34-5f65-4c97-aa41-20f4d1069917/resource/36309954-03e9-4e95-a5ab-634489098be3> <https://thaimsw.pcd.go.th/article.php?id=6>.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2561). ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ; ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2561 สืบค้นจาก <https://thaimsw.pcd.go.th/article.php?id=6>.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2561). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2561 (สถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของเสียอันตรายและสารอันตราย) สืบค้นจาก <http://www.pcd.go.th/file/AW-Pollution-Report2018.pdf>.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2561). รายงานสถานการณ์ สถานะที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 สืบค้นจาก <http://infofile.pcd.go.th/Waste/Wst2018.pdf>.
- กรมควบคุมมลพิษ.(2563). **คู่มือแนวปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ** <http://e-report.pcd.go.th/pcd-erw/web/uploads/content/files/5df70be37e8f1.pdf>.
- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2543).การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล เวอร์ชั่น 7-10. (พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2562).การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย Spss for Windows (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: หจก.สามลดา.

- เกษศิริ นิษชาการ. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต
พญาไท กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์, สืบค้นจาก [http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Man/
Kemasiri_N.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Man/Kemasiri_N.pdf).
- จรรยา ปานพรหม. (2554). การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน : เทศบาลตำบล
คลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระ, สืบค้นจาก
<http://library1.nida.ac.th/termpaper6/sd/2554/19752.pdf>.
- ชาญวิทย์ ตั้งสุวรรณกุล. (2011, December 7). ทฤษฎีต่างๆ ทางการศึกษา : ทฤษฎีพฤติกรรมตาม
แผน(Theory of Planned Behavior: TPB). [Web log message]. สืบค้นจาก [https://www.
gotoknow.org/posts/470622](https://www.gotoknow.org/posts/470622).
- เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์(31 มกราคม 2559) สภาพทางสังคม: ข้อมูลประชากร สืบค้นจาก
<http://www.prachuapcity.go.th/general2.php>.
- นัยนา เดชะ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลเลม็ด
อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิทยานิพนธ์, สืบค้นจาก [http://kb.psu.ac.th/
psukb/bitstream/2010/9723/1/392675.pdf](http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/9723/1/392675.pdf).
- บ้านเมือง. (2561, กุมภาพันธ์ 12). เทศบาลประจวบฯ เจอวิกฤตขยะล้นวันละ 30 ตัน. บ้านเมือง
สืบค้นจาก <https://www.banmuang.co.th/news/region/102747>.
- ประสาร โขก ฐะนุติ, และวิภาวดี เผือกบัวขาว. (2561). แนวทางการบริหารจัดการขยะของเทศบาล
เมืองประจวบคีรีขันธ์ วารสารเกษมบัณฑิต สืบค้นจาก [www.soo4.tci-thaijo.org> article>
download](http://www.soo4.tci-thaijo.org/article/download).
- มลฤดี ตรีวิชัย. (2555) ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการคัดแยกขยะชุมชน กรณีศึกษา เขตคลองสาน
กรุงเทพมหานคร (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี).
<http://library1.nida.ac.th/termpaper6/sd/2555/19761.pdf>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย พ.ศ. 2559 - 2564

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ดังนี้

1. ส่งเสริมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง

1.1 ดำเนินแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ ประจำปี พ.ศ. 2561 มุ่งเน้นการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน

1.2 รณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

1.3 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 เห็นชอบโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ให้ หน่วยงานภาครัฐเป็นต้นแบบและร่วมรณรงค์ให้ภาคเอกชนและประชาชนลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก หูหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหาร รวมถึงในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ และมีการจัดการขยะบ่อขยะทะเล ในพื้นที่ 24 จังหวัด ชายทะเล โดยกำหนดตัวชี้วัด “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ” เป็นตัวชี้วัดของผู้บริหารระดับกระทรวง กรม 152 หน่วยงาน และผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ลดปริมาณ ขยะมูลฝอยที่ต้องส่งกำจัดอย่างน้อยร้อยละ 5
- (2) ลดจำนวน ถุงพลาสติกหูหิ้วอย่างน้อยร้อยละ 10
- (3) ลดจำนวนแก้วน้ำพลาสติก ใช้ครั้งเดียวทิ้งอย่างน้อยร้อยละ 10 และ
- (4) งดใช้โฟมบรรจุอาหาร ภายในหน่วยงาน

1.4 ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ลดขยะ เช่น จัดทำโครงการวันงดรับถุงพลาสติกสำหรับห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อชั้นนำ

2. สนับสนุนให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ (Cluster) ให้มีการเก็บ ขนขยะแบบแยกประเภท และนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมทั้ง ให้คำแนะนำในการสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย การดูแล/ปรับปรุง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้อง

3. ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำสถานที่กำจัดขยะ มูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบปัญหา พร้อม ทั้งจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

4. ออกประกาศแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดการ ขยะมูลฝอย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมกับ พื้นที่ของตนเอง

4.1 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของ พื้นที่การออกแบบก่อสร้าง และการจัดการสถานที่ฝังกลบมูลฝอย อย่างถูกหลักสุขาภิบาล สถานที่กำจัดมูลฝอยโดยเตาเผาสถานที่หมักปุ๋ยจากมูลฝอยและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย

4.2 หลักเกณฑ์การออกแบบและก่อสร้างสถานที่ คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อผลิตเป็นเชื้อเพลิง

4.3 แนวทางการพิจารณาคัดเลือกรูปแบบเทคโนโลยี การจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.4 แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยด้วยเตาเผา อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 คุณลักษณะที่เหมาะสมเบื้องต้นสำหรับ เชื้อเพลิงขยะจากขยะมูลฝอยชุมชน

5. การจัดการขยะพลาสติก

5.1 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก มีหน้าที่เสนอแนะ มาตรการ แนวทาง รูปแบบ กลไก ในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศ โดยแต่งตั้งคณะทำงาน 3 คณะ ได้แก่

(1) คณะทำงานด้านการพัฒนากลไกการจัดการ พลาสติก เพื่อร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินการจัดการขยะพลาสติก รวมทั้งพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และกฎหมายเพื่อจัดการขยะพลาสติก

(2) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการ ขยะพลาสติก

(3) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ ประโยชน์ขยะพลาสติก เพื่อร่วมกันดำเนินการเพิ่มอัตรานำพลาสติก กลับมารีไซเคิล พัฒนารูปแบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ ประโยชน์ ส่งเสริมผู้ประกอบการให้นำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

5.2 จัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 โดยมี 2 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 1 การลด เลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช่วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 ชนิด โดยเลิกใช้ภายในปี 2562 จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (cap seal) ผลิตภัณฑ์ พลาสติกที่มีส่วนผสมของสารประเภท อ็อกโซ่ (Oxo) ไมโครบีดจาก

พลาสติก (Microbead) และภายในปี 2565 จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ ถุงพลาสติกหิ้วขนาดความหนา < 36 ไมครอน กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติก (แบบบาง) และหลอดพลาสติก (หลอดเครื่องดื่มทั่วไป) และเป้าหมายที่ 2 การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100 ภายในปี 2570

5.3 ควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติก

- (1) ยกเลิกการนำเข้าเศษพลาสติกจาก ต่างประเทศไม่เกิน 2 ปี (ปี 2562 - 2563) เพื่อสนับสนุนให้มีการใช้ เศษพลาสติกภายในประเทศแทน
- (2) เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายและติดตามตรวจสอบกำกับดูแลเส้นทางการนำเข้า

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสำรวจ

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแยกขยะของครัวเรือน ในเขตเทศบาลเมือง ประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง เครื่องมือชุดนี้ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคัดแยกขยะก่อนทิ้งของครัวเรือน ในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามนี้ตามความจริง และโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ และคำตอบของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขยะในชุมชน มีจำนวน 7 หน้า 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

(โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ในคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง)

1. เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี
2. สถานะสมรส 1. โสด 2. สมรส 3. หม้าย/หย่า
3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ไม่ได้รับการศึกษาในระบบ	☐ 2. ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปกศ.ต้น
☐ 5. ปวส./อนุปริญญา/ปวท.	☐ 6. ปริญญาตรี
☐ 7. สูงปริญญาตรี	
4. อาชีพ

☐ 1. รับราชการ	☐ 2. เกษตรกรรม
☐ 3. พนักงานบริษัท	☐ 4. รับจ้างทั่วไป
☐ 5. พนักงานโรงงาน	☐ 6. เกษียณ
☐ 7. แม่บ้าน/พ่อบ้าน	☐ 8. ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว
☐ 9. นักเรียน/นักศึกษา	☐ 10.ว่างงาน/ไม่ทำงาน
☐ 11. อื่น ๆ ระบุ.....	
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. น้อยกว่า 5,000 บาท	☐ 2. 5,001 – 15,000 บาท
☐ 3. 15,001 – 25,000 บาท	☐ 4. 25,001 – 35,000 บาท
☐ 5. 35,001 – 50,000	☐ 6. มากกว่า 50,000 บาท
6. สถานภาพในชุมชน

☐ 1. ประชาชนทั่วไป	☐ 2. อสม.
☐ 3. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	☐ 4. ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน
☐ 5. สมาชิก อบต./เทศบาล	☐ 6. อื่น ๆ

7. ท่านเป็นสมาชิกอาสาสมัครในการทำกิจกรรมสาธารณะภายในชุมชนหรือไม่

ไม่เป็น

เป็น (ระบุชื่อองค์กร/ประเภทกิจกรรมเช่น จิตอาสาทำความดีเพื่อพ่อ)

8. ในครัวเรือนของท่านมีสมาชิกกี่คน จำนวน

9. ท่านพักอาศัยอยู่ในชุมชนนี้เป็นระยะเวลาานเท่าไร จำนวน.....ปี

10. ลักษณะที่อยู่อาศัยของท่านเป็นแบบใด

1. บ้านทาวนเฮ้าส์ชั้นเดียว

2. บ้านเดี่ยวชั้นเดียว

3. บ้านเดี่ยว 2 ชั้น

4. หอพัก

5. อพาร์ทเมนท์ /แฟลต

6. ห้องแถว

7. บ้านพักสวัสดิการ

8. อื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการแยกขยะ (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ในคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง)

1. ในครัวเรือนของท่านมีขยะประเภทใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ขยะที่ย่อยสลายได้ ขยะเปียก (เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ ใบไม้)

2. ขยะแห้ง (กล่อง โฟม ถุงพลาสติก หลอดกาแฟ ซ้อนซั่มพลาสติก แก้วพลาสติก กล่องนม UHT)

3. ขยะรีไซเคิล(กระดาษ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว อลูมิเนียม โลหะ แบตเตอรี่รถยนต์ น้ำมันใช้แล้ว)

4. ขยะอันตราย (หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย กระจกสีสเปย์ ยาฆ่าแมลง แบตเตอรี่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น้ำยาทำความสะอาด แบตเตอรี่รถยนต์ น้ำมันใช้แล้ว)

ปริมาณขยะในครัวเรือนของคุณต่อวันประมาณกี่กิโลกรัม.....

ในครัวเรือนของคุณมีถังรองรับขยะกี่ใบ.....

ใกล้บ้านของท่านมีที่ตั้งถังขยะสาธารณะสำหรับทิ้งขยะกี่ใบ..... ท่านคิดว่าปริมาณเพียงพอหรือไม่

มีการจัดเก็บขยะจากถังใกล้บ้านท่านทุกวันหรือไม่

1. ทุกวัน

2. ไม่ทุกวัน

ชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องกลิ่นขยะรบกวนหรือไม่

1. มี

2. ไม่มี

ชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องความสะอาดในบริเวณที่ตั้งถังขยะหรือไม่

1. มี

2. ไม่มี

2. ท่านแยกขยะก่อนนำไปทิ้งหรือไม่

1. แยก

2. ไม่แยก (ข้ามไปทำข้อ 9.)

3. ท่านแยกขยะบ่อยแค่ไหน

1. ไม่เคยเลย

2. นาน ๆ ที

3. บางครั้ง

4. ค่อนข้างบ่อย

5. ทุกครั้ง

4. ขยะอะไรบ้างที่คุณแยกประเภท

ขยะย่อยสลายได้

1. เศษอาหาร

2. เศษผัก ผลไม้

3. ใบไม้

ขยะทั่วไป

1. ถุงพลาสติก

2. กล่องโฟม

3. กล่องนม UHT

4. แก้วพลาสติก

5. ซ้อน/ซั่มพลาสติก

6. หลอดกาแฟ

7. เสื้อผ้า

ขยะรีไซเคิล

☐ 1. ขวดแก้ว	☐ 2. กระดาษหนังสือวารสาร	☐ 3. กระป๋องอลูมิเนียม(กาแฟ โคล่า เบียร์)
☐ 4. ขวด/แก้วพลาสติก	☐ 5. กระดาษลัง	☐ 6. กระดาษหนังสือพิมพ์
☐ 7. แบตเตอรี่รถยนต์	☐ 8. น้ำมันใช้แล้ว	

ขยะอันตราย

☐ 1. หลอดไฟ	☐ 2. ถ่านไฟฉาย	☐ 3. กระป๋องสีสเปรย์
☐ 4. ยาฆ่าแมลง	☐ 5. น้ำยาทำความสะอาด	☐ 6. แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ
☐ 7. น้ำมันที่ใช้แล้ว	☐ 8. แบตเตอรี่รถยนต์	☐ 9. อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
☐ 10. ยาทาเล็บ/ล้างเล็บ	☐ 11. เครื่องสำอางหมดอายุ	☐ 12. น้ำยาข้อมผม

5. สาเหตุใดที่ท่านแยกขยะก่อนทิ้งเพราะอะไร (ตอบเพียงข้อเดียวที่คิดว่าสำคัญที่สุด)

☐ 1. เพื่อรักษาสีสิ่งแวดล้อม	☐ 2. เพื่อป้องกันอันตรายคนในครอบครัว
☐ 3. เพื่อป้องกันอันตรายผู้จัดเก็บ	☐ 4. เพื่อสะดวกในการกำจัด
☐ 5. เพื่อนำไปจำหน่าย	☐ 6. เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่
☐ 7. เพื่อนำไปบริจาค	☐ 8. เพื่อความเป็นระเบียบ
☐ 9. เพื่อนำไปทำปุ๋ย	☐ 10. เพื่อนำไปเป็นเชื้อเพลิง

6. ท่านคิดว่าการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้ง จะทำให้เกิดผลดีอย่างไร (ตอบเพียงข้อเดียว)

- ทำให้มีขยะลดน้อยลง
- ลดภาระของหน่วยงานที่จัดเก็บขยะ
- ขยะที่คัดแยกมาแล้วนำไปขายให้ร้านซื้อของเก่าต่อได้
- ไม่ทราบ
- อื่น ๆ (ระบุ)

7. คุณมีการนำขยะไปขายหรือไม่

1. ขาย 2. ไม่ได้ขาย

8. คุณมีรายได้เท่าไรจากการจำหน่ายขยะที่คุณแยก

จำนวนเงิน.....บาท ต่อ.....(สัปดาห์/เดือน)

ท่านนำขยะไปจำหน่ายโดยวิธีการได้

1. มีชาเล้งมารับซื้อถึงที่บ้าน 2. นำไปจำหน่ายที่ร้านรับซื้อของเก่า

9. สาเหตุที่ท่านไม่แยกขยะก่อนทิ้งเพราะอะไร (ตอบเพียงข้อเดียวที่คิดว่าสำคัญที่สุด)

☐ 1. ไม่สะดวกในการแยกขยะ	☐ 2. ไม่รู้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการคัดแยกขยะ
☐ 3. ไม่มีถังขยะให้ทิ้งแยกประเภทหลังจากแยก	☐ 4. คนอื่นก็ไม่มีการแยก
☐ 5. ไม่มีกฎระเบียบบังคับ ไม่มีบทลงโทษ	☐ 6. ไม่รู้จะแยกทำไมเพราะไม่ได้นำไปขาย
☐ 7. ถังขยะแยกประเภทอยู่ไกล	☐ 8. ไม่มีเวลา ☐ 9. อื่นๆ ระบุ.....

10. ท่านมีวิธีการจัดการกับขยะทั่วไปในครัวเรือนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะชุมชน 2. ใส่ถุงดำมัดไว้หน้าบ้านรอให้รถเก็บขยะมาเก็บ
3. ฟังกลบ 4. เผา
5. ทิ้งในแม่น้ำ 6. ทิ้งให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ
7. อื่น ๆ (ระบุ).....

11. ชุมชนของคุณมีที่ตั้งถังขยะแยกประเภทหรือไม่ 1. มี 2. ไม่มี (ตอบข้อนี้ข้าม ไปข้อ 14)

12. คุณทราบสถานที่ตั้งและเส้นทาง การไปจุดทิ้งขยะแยกประเภทในชุมชนหรือไม่

1. ทราบ 2. ไม่ทราบ

13. บ้านของคุณอยู่ไกลจากจุดทิ้งขยะแยกประเภทกี่เมตร.....

14. ท่านคิดว่า ระยะทางจากที่พักอาศัยไปยังสถานที่ตั้งถังขยะแยกประเภทควรห่างจากที่พักอาศัยของท่านกี่เมตร.....

15. หากมีการจัดสถานที่ตั้งถังขยะแยกประเภทในชุมชนใกล้บ้านท่าน ท่านจะนำไปทิ้งหรือไม่

1. นำไปทิ้งแน่นอน 2. ไม่นำไปทิ้ง 3. ไม่แน่ใจ

16. หากมีการจัดสถานที่สำหรับวางถังขยะแยกประเภทเพิ่มเติมในสถานที่สาธารณะท่านต้องการให้มีการวางสถานที่ใด

1. ที่ทำการอบต./เทศบาล 2. จุดเดียวกับถังขยะทั่วไป
3. สถานีบริการน้ำมันใกล้บ้าน 4. ร้านสะดวกซื้อ 7-11 / ซีเจ
5. โรงเรียน 6. สวนสาธารณะ
7. หน่วยงานราชการทุกแห่ง 8. อื่น ๆ (ระบุ).....

17. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าเทศบาลจะเก็บอัตราค่าจัดการขยะตามน้ำหนักของขยะที่ท่านทิ้ง โดยติดตั้งเครื่องชั่งในรถที่มาจัดเก็บขยะ (ดังนั้นคนที่มิขยะเหลือทิ้งน้อยจะจ่ายค่าจัดการขยะน้อยลง)

- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วย เพราะ

18. ท่านจะให้ความร่วมมือหรือไม่ หากหน่วยงานท้องถิ่นมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำทิ้งอย่างจริงจัง

- ให้ความร่วมมือเต็มที่ ร่วมมือบ้างตามโอกาส ไม่ให้ความร่วมมือ

19. ท่านคิดว่าหากรัฐบาลออกกฎหมายควบคุมให้มีการลงโทษคนที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ด้วยการปรับเป็นเงิน โดยกำหนดอัตราการปรับตามสมควร จะทำให้มีการลดการทิ้งขยะไม่เป็นที่ได้มากน้อยเพียงใด

- ลดลงได้มาก ลดลงได้ไม่มากนัก ไม่มีความคิดเห็น

ตอนที่ 3 ระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่องความเห็นให้ตรงกับความรู้สึกท่านมากที่สุด จากระดับความสำคัญ

1-5

ทัศนคติในการคัดแยกขยะมูลฝอย

1. ท่านคิดว่าคนไทยส่วนใหญ่แยกขยะอยู่ในระดับใด

ไม่แยกเลย แยกน้อย แยกบ้างไม่แยกบ้าง แยกค่อนข้างบ่อย แยกตลอดเวลา

2. ท่านคิดว่าเพื่อนบ้านของท่านแยกขยะในระดับใด

ไม่แยกเลย แยกน้อย แยกบ้างไม่แยกบ้าง แยกค่อนข้างบ่อย แยกตลอดเวลา

3. ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังต่อไปนี้หรือไม่ “การจัดการขยะเป็นหน้าที่ของรัฐ จึงไม่มีความจำเป็นต้องแยกขยะก่อนทิ้ง”

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังต่อไปนี้หรือไม่ “ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องแยกขยะก่อนทิ้ง”

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวต่อไปนี้หรือไม่ “การไม่แยกขยะก่อนทิ้ง นอกจากจะส่งผลทำให้ต้นทุนในการกำจัดขยะมากขึ้นแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และตัวเราเองในที่สุด”

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวต่อไปนี้หรือไม่ “การคัดแยกขยะเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทางอ้อม”

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวต่อไปนี้หรือไม่ “การแยกประเภทขยะทำให้ท่านสามารถนำขยะบางประเภทกลับมาใช้ซ้ำให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้”

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. ถังขยะหรือที่รวมขยะมูลฝอยที่มีอยู่ในเขตเทศบาลฯ ที่ท่านอาศัยอยู่นั้น มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอย

ไม่เพียงพออย่างยิ่ง ไม่เพียงพอ เฉย ๆ ค่อนข้างเพียงพอ เพียงพออย่างยิ่ง

9. หากมีการจัดวางถังขยะแยกประเภทตามสถานที่ หรือจุดต่าง ๆ อย่างเพียงพอ จะทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดพฤติกรรมการคัดแยกประเภทขยะก่อนทิ้งลงถังได้ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. ศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลหรือคนที่รับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่ให้ราคาซื้อในระดับราคาที่เหมาะสม

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ค่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 ระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่องความเห็นให้ตรงกับความรู้สึกท่านมากที่สุด จากระดับความสำคัญ

1-5

ความคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subject Norms)

1. ครอบครัวของคุณมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่
 ไม่มีส่วนอย่างยิ่ง ไม่มีส่วน เฉย ๆ ก่อนข้างมีส่วน มีส่วนอย่างยิ่ง
2. คุณคิดว่าเพื่อนบ้านของคุณมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่
 ไม่มีส่วนอย่างยิ่ง ไม่มีส่วน เฉย ๆ ก่อนข้างมีส่วน มีส่วนอย่างยิ่ง
3. เพื่อนร่วมงานของคุณมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่
 ไม่มีส่วนอย่างยิ่ง ไม่มีส่วน เฉย ๆ ก่อนข้างมีส่วน มีส่วนอย่างยิ่ง
4. บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับคุณมีส่วนทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่
 ไม่มีส่วนอย่างยิ่ง ไม่มีส่วน เฉย ๆ ก่อนข้างมีส่วน มีส่วนอย่างยิ่ง
5. กฎระเบียบข้อบังคับของชุมชนมีผลทำให้คุณแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ฉันรู้สึกกดดันจากคนรอบข้างและเพื่อนของฉันถ้าไม่แยกขยะก่อนทิ้ง
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control)

1. คุณคิดว่าการแยกขยะก่อนทิ้งในชีวิตประจำวันของคุณง่ายหรือไม่
 ไม่ง่ายอย่างยิ่ง ไม่ง่าย เฉย ๆ ก่อนข้างง่าย ง่ายอย่างยิ่ง
2. กิจกรรมในวันหยุดของคุณทำให้การแยกขยะก่อนทิ้งของคุณสะดวกหรือไม่
 ไม่สะดวกอย่างยิ่ง ไม่สะดวก เฉย ๆ ก่อนข้างสะดวก สะดวกอย่างยิ่ง
3. คุณคิดว่าโครงการแยกขยะแยกก่อนทิ้งดีหรือไม่
 ไม่ดีอย่างยิ่ง ไม่ดี เฉย ๆ ก่อนข้างดี ดีอย่างยิ่ง
4. คุณคิดว่าถ้าคุณแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อนของคุณจะแยกขยะก่อนทิ้งหรือไม่
 ไม่แยกอย่างยิ่ง ไม่แยก เฉย ๆ ก่อนข้างแยก แยกแน่นอน
5. คุณคิดว่าหากแยกขยะก่อนทิ้งทำให้คุณมีรายได้เพิ่มขึ้นคุณจะแยกหรือไม่
 ไม่แยกอย่างยิ่ง ไม่แยก เฉย ๆ ก่อนข้างแยก แยกแน่นอน
6. หากคุณได้รับการอบรมเกี่ยวกับการแยกขยะที่ถูกวิธีคุณจะสามารถแยกขยะก่อนทิ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพจริงหรือไม่
 ไม่จริงอย่างยิ่ง ไม่จริง เฉย ๆ ก่อนข้างจริง จริงแน่นอน
7. หากมีกฎระเบียบบังคับให้แยกขยะคุณจะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง
 ไม่แยกอย่างยิ่ง ไม่แยก เฉย ๆ ก่อนข้างแยก แยกแน่นอน

ความตั้งใจ (Intention)

1. คุณมีความตั้งใจจะแยกขยะก่อนนำไปทิ้งทุกครั้งเพราะมันทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. หากสำนักงานคุณหรือชุมชนของคุณมีโครงการแยกขยะก่อนนำไปทิ้งคุณตั้งใจจะเข้าร่วมโครงการ
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. คุณจะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะคุณคิดว่ามันเป็นหน้าที่ของคุณ
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. คุณจะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งเพราะมันทำให้คุณมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายขยะรีไซเคิล
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. คุณจะแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้งถ้าเกิดมีการเก็บค่าขยะตามน้ำหนักเพราะมันทำให้คุณเสียค่าจัดการขยะน้อยลง
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 5 ระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่องความเห็นให้ตรงกับความรู้สึกท่านมากที่สุด จากระดับ

ความสำคัญ 1 - 5

1. ฉันรู้สึกคิดเมื่อไม่ได้แยกขยะก่อนทิ้ง
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. การแยกขยะของฉันก่อนทิ้งไม่ได้ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. แต่ละคนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. ฉันไม่รู้ว่าจะขยะที่เราทิ้งไปทุกวันจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ฉันรู้ว่าพลาสติกทั้งหมดสามารถนำรีไซเคิลได้
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. เนื่องจากมีทรัพยากรมากมายที่สามารถนำมาใช้ได้การแยกขยะจึงไม่มีความสำคัญ
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. การแยกพลาสติกออกจากขวดพลาสติกและขวดแก้ว ช่วยในเรื่องการแยกขยะก่อนทิ้ง
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. การมีถังขยะแยกประเภทที่เห็นได้ง่ายมีผลต่อการแยกขยะของฉัน
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. ฉันจะแยกขยะหากมีถังแยกประเภทขยะอยู่ใกล้ๆ บริเวณที่ฉันจะทิ้งขยะ
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณที่สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการแยกขยะในครัวเรือน

```
. logit sort_c sex age edu quawast inc_buy howast attitude2 attitude4 sn2
```

```
Iteration 0: log likelihood = -264.6253
Iteration 1: log likelihood = -175.22939
Iteration 2: log likelihood = -148.51843
Iteration 3: log likelihood = -141.09638
Iteration 4: log likelihood = -140.58516
Iteration 5: log likelihood = -140.57943
Iteration 6: log likelihood = -140.57943
```

Logistic regression

```
Number of obs = 400
LR chi2(9) = 248.09
Prob > chi2 = 0.0000
Pseudo R2 = 0.4688
```

Log likelihood = -140.57943

sort_c	Coef.	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf. Interval]	
sex	-.2138318	.373821	-0.57	0.567	-.9465076	.5188439
age	.0180304	.0113082	1.59	0.111	-.0041332	.040194
edu	.0566815	.0480144	1.18	0.238	-.0374251	.150788
quawast	-.0364706	.117533	-0.31	0.756	-.2668311	.1938899
inc_buy	.0444155	.0071708	6.19	0.000	.030361	.05847
howast	.3043207	.3150991	0.97	0.334	-.3132621	.9219036
attitude2	-1.273838	.371148	-3.43	0.001	-2.001275	-.5464012
attitude4	.9980674	.3394913	2.94	0.003	.3326767	1.663458
sn2	1.953539	.8373407	2.33	0.020	.312381	3.594696
_cons	-2.118275	.7164126	-2.96	0.003	-3.522418	-.714132

Note: 0 failures and 14 successes completely determined.

```
. mfx
```

```
Marginal effects after logit
y = Pr(sort_c) (predict)
= .9505709
```

variable	dy/dx	Std. Err.	z	P> z	[95% C.I.]		x
sex [‡]	-.010591	.02016	-0.53	0.599	-.050097	.028915	.2325
age	.0008472	.00067	1.27	0.204	-.00046	.002154	36.4775
edu	.0026632	.00268	0.99	0.320	-.002584	.007911	13.205
quawast	-.0017136	.00561	-0.31	0.760	-.0127	.009273	2.085
inc_buy	.0020869	.0007	2.99	0.003	.000719	.003455	78.8375
howast [‡]	.0140272	.0155	0.91	0.365	-.016348	.044402	.42
attitu-2 [‡]	-.0842109	.04921	-1.71	0.087	-.180667	.012246	.2325
attitu-4 [‡]	.0412719	.02341	1.76	0.078	-.004607	.087151	.325
sn2 [‡]	.0478834	.02527	1.89	0.058	-.001649	.097416	.07

([‡]) dy/dx is for discrete change of dummy variable from 0 to 1

```
. estat ic
```

Model	Obs	ll(null)	ll(model)	df	AIC	BIC
.	400	-264.6253	-140.5794	10	301.1589	341.0735

Note: N=Obs used in calculating BIC; see [\[R\] BIC note](#)

ปัจจัยที่มีผลต่อการแยกขยะทุกครั้ง

```
. logit often sex age edu quawast inc_buy howwast attitude2 attitude4 sn2
```

```
Iteration 0: log likelihood = -198.76684
Iteration 1: log likelihood = -170.71984
Iteration 2: log likelihood = -168.29873
Iteration 3: log likelihood = -168.28346
Iteration 4: log likelihood = -168.28346
```

```
Logistic regression                Number of obs   =    400
                                   LR chi2(9)       =    60.97
                                   Prob > chi2      =    0.0000
Log likelihood = -168.28346        Pseudo R2      =    0.1534
```

	often	Coef.	Std. Err.	z	P> z	[95% Conf. Interval]	
	sex	-.1773016	.3417735	-0.52	0.604	-.8471654	.4925622
	age	.0221093	.0108415	2.04	0.041	.0008604	.0433582
	edu	.1226805	.0460602	2.66	0.008	.0324042	.2129568
	quawast	-.1384834	.112829	-1.23	0.220	-.3596242	.0826573
	inc_buy	.0043092	.0009994	4.31	0.000	.0023503	.006268
	howwast	-.3031243	.2897348	-1.05	0.295	-.870994	.2647454
	attitude2	-.1643458	.3401673	-0.48	0.629	-.8310614	.5023698
	attitude4	.9567017	.2852795	3.35	0.001	.3975641	1.515839
	sn2	1.087871	.4647841	2.34	0.019	.1769105	1.998831
	_cons	-4.359505	.8139054	-5.36	0.000	-5.95473	-2.76428

```
. mfx
```

```
Marginal effects after logit
y = Pr(often) (predict)
= .15424375
```

variable	dy/dx	Std. Err.	z	P> z	[95% C.I.]		x
sex*	-.0223838	.04168	-0.54	0.591	-.104075	.059308	.2325
age	.0028842	.00139	2.08	0.038	.000162	.005606	36.4775
edu	.016004	.00583	2.74	0.006	.004575	.027433	13.205
quawast	-.0180655	.01462	-1.24	0.217	-.046726	.010595	2.085
inc_buy	.0005621	.00013	4.44	0.000	.000314	.000811	78.8375
howwast*	-.038917	.03654	-1.06	0.287	-.110537	.032704	.42
attitu~2*	-.0207978	.04173	-0.50	0.618	-.10259	.060995	.2325
attitu~4*	.1402055	.04547	3.08	0.002	.051085	.229326	.325
sn2*	.189469	.10007	1.89	0.058	-.006658	.385596	.07

(*) dy/dx is for discrete change of dummy variable from 0 to 1

```
. estat ic
```

Model	Obs	ll(null)	ll(model)	df	AIC	BIC
.	400	-198.7668	-168.2835	10	356.5669	396.4816

Note: N=Obs used in calculating BIC; see [R] BIC note

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวธาริกา เกิดสุข
วัน เดือน ปีเกิด	3 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต การบัญชี (บธ.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2552 บริหารธุรกิจบัณฑิต การจัดการทั่วไป (บธ.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการสรรพากรชำนาญการ

